CELJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 26. AVGUSTA 1966 — LETO XX. ST. 33 — CENA 50 DIN PAR

NOVO OSNOVNO ŠOLO V SLIVNICI PRI ŠENTJURJU, PONOSEN SPOMENIK PADLIM BORCEM, JE NA NEDELJO SVEČANOSTI ODPRL PREDSEDNIK REPUBLIŠKEGA ZDRUŽENJA BORCEV NOB, FRANC LESKOŠEK-LUKA. IN KO JE PRVI VSTOPIL V SVETLO IN VELIKO VEŽO, SO SE OKOLI NJEGA ZBRALI DOMAČINI, PREDSTAVNIKI DRUŽBENIH IN POLITIČNIH ORGANIZACIJ TER SE ZAPLETLI V ZANIMIV POMENEK. VEČ O SVEČANOSTI OB PRAZNIKU ŠENTJURSKE OBČINE BERITE NA DRUGI STRANI.

KAKSNE SPREMEMBE SO POTREBNE

V KREDITIRANJU

Četudi smo v sistemu kratkoročnega kreditiranja uvajali stalne spremembe in dopolnila, četudi smo mehanizem tega kreditiranja nenehno izpopolnjevali in pogosto prilagajali trenutni situaciji in potrebam tekoče ekonomske politike, še vedno nista niti sistem kratkoročnega kreditiranja niti njegov osnovni mehanizem prilagojena potrebam gospodarstva niti politiki stabilizacije.

Sistem kratkoročnega kreditiranja gospodarstva je zelo zapleten in razmeroma drag. Do začetka julija, ko so uvedli značilne spremembe skladno z zahtevami reforme in njenega kar najbolj uspešnega uveljavljanja, je bil tudi zelo administrativen. Gospodarske banke so bile — kadar je šlo za kratkoročne kredite — samo tehnični servisi narodne banke. Udomačil in razvil se je tak sistem odobravanja kratkoročnih kreditov, ki je pogojeval množico obrazcev, navodil, dodatnih pojasnil, kar je otežilo najemanje kredita in tudi njega uporabo ob pravem času.

Toda kljub tolikšni zapletenosti ob najemanju kredita je gospodarstvo prihajalo razmeroma lahko do kratkoročnih kreditov. Dovolj je bilo, če je kdo predložil na vpogled fakturo in kratkoročni kredit je bil zagotovljen, ne glede na to, če so šla sredstva za njegovo kritje iz tekoče akumulacije ali iz emisije. V večini primerov so kratkoročne kredite pokrivali z emisijo in ne z uresničeno akumulacijo.

O tem priča zelo zgovorno naslednji podatek: v letih od 1953 do 1965 se je proizvodnja v družbenem sektorju gospodarstva povečala skoraj za trikrat, obtok denarja se je v istem obdobju povečal sedem in polkrat. Ta primerjava ne potrebuje nobenega komentarja. Da so nastala takšna razmerja med celotno rastjo proizvodnje v družbenem gospodarstvu in obtokom denarja, je kriva predvsem široko uveljavljena praksa lahkega pridobivanja in neracionalno izkoriščanje kratkoročnih kreditov. V tej obliki kreditiranja lahko odkrivamo tudi razloge, da so se v letih v mnogih delovnih organizacijah nakopičile zaloge nekurantnega blaga, namesto da bi se — v kolikor sploh — nabrale v trgovini.

Vse to terja, da se zlagoma menja sistem in tehnika kratkoročnega kreditiranja. Že jeseni lahko s tem v zvezi pričakujemo v zvezni skupščini zelo resne razprave, ki bodo zasegle vso monetarno-kreditno politiko.

Kaj terja politika stabilizacije in reforme od kreditne politike, je znano. Preprosto rečeno, potrebno je onemogočiti, da bi kdorkoli zapravljal več kot zasluži. Četudi je to ena izmed bistvenih določb delitve po delu, vendar ne smemo zapostavljati možnosti kreditne politike.

In že v začetku julija smo storili prvi korak v to smer. Določili smo skupni obseg kratkoročnih kreditov pri gospodarskih bankah, ukinili podrobne predpise o pogojih in namenu kratkoročnih kreditov za sezonske zaloge in izredne zaloge ter podaljšali roke za nekatere blagovne kredite od dveh na tri mesece. S temi potezami je postala kreditna politika še bolj restriktivna a hkrati tudi bolj elastična.

Toda to je šele začetek uvajanja odločilnih sprememb na področju kreditne politike. Naslednje odločitve morajo izoblikovati takšno politiko in mehanizem kreditiranja, ki bo podpiral s kreditom samo visoko produktivno proizvodnjo, katere prodaja je zagotovljena na domačem in tujem tržišču in da bo onemogočal deficitarno financiranje kakršnekoli potrošnje na kateremkoli področju. Takšna kredina politika bo prvi pogoj za liberalizacijo zunanjetrgovinske izmenjave in deviznega poslovanja in hkrati eden izmed najpomembnejših pogojev za uspešno, dosledno in trajno uresničenje reforme.

M. J.

IZ BRATSKIH MEST – DOBOJ

HEROJSKI AVGUST 1941

TUDI DOBOJ PODELIL CELJU SPOMINSKO PLAKETO

Današnjo slavnostno sejo skupščine občine Doboj posvečamo 23. avgustu, dnevu, ki simbolizira napore ljudi tega kraja za uresničitev idej, ki so vzplamtele v vstaji tistega, nam vedno bližnjega in prisotnega avgusta herojskega leta devetnajstoenainštirideset, je na začetku slavnostne seje skupščine občine Doboj, v soboto, 20. tega meseca, dejal njen predsednik Jovo Mišković.

Poleg predstavnikov iz Čuprije so se slavnosti ob praznovanju občinskega praznika v Doboju udeležili tudi predsednik celjske občinske skupščine Zdravko Trogar, predsednik občinskega Združenja borcev NOB Jože Jošt ter tajnik Občinskega sindikalnega sveta v Celju Vili Skrt. Tako so se poleg domačinov zbrali v Doboju še zastopniki dveh mest, ki so že na osnovi celjske spomenice potrdili sklep o tesnejšem sodelovanju na vseh področjih družbenega dogajanja. To je vnovič potrdila spominska plaketa, ki so jo v Doboju dobili tako gostje iz Čuprije kot tudi Celjani.

Med svojim bivanjem v Doboju so predstavniki iz Celja položili k grobnici herojev lep venec, razen tega so se v nedeljo udeležili velikega političnega zborovanja v Preslici na obronkih Ozrena, kjer sta pred več kot 30.000 ljudmi govorila član zvezne konference SZDL Jugoslavije in organizator vstaje na Ozrenu Todor Vujasinović ter predsednik glavnega odbora SZDL Bosne in Hercegovine Esad Čerić.

Prebivalci Doboja praznujejo 23. avgust kot svoj praznik v spomin na ustanovitev slavnega Ozrenskega odreda in prvega partizanskega napada na Doboj.

— Tega dne, je v svojem govoru dejal predsednik skupščine občine Doboj Jovo Mišković, so ljudje ozrenskega kraja, Trebave, Krnjina in Vučjaka krenili v sklopu vseljudskega upora, na juriš za osvoboditev kraja, za svobodo za humane in pravične odnose med ljudmi. In ko je obujal spomine na napad v noči od 22. na 23. avgust 1941. leta je rekel:

Napad z ozrenske strani se je začel deset minut po četrti uri. Trebavska skupina ... je najprej likvidirala orožniško postajo v Osječah, zatem pa je krenila proti Doboju. Njej so se pridružili ljudje iz vasi na levem bregu Bosne. Ozrenska skupina, ki je napadala Usoro, je hitro končala svoje delo, zasedla tovarno skladkorja ter železniško postajo in udarila z glavnino naprej. Skupina, ki je napadala iz Spreče, je naletela na močan sovražni ogenj. Sprva so se zmedli, toda hitro znašli. Skupina, ki je prodirala od Kostajnice, je uničila orožniško postajo ter se srečala pri železniški postaji z južno ozrensko grupo in v hotelu Griz uničila nekaj Nemcev, ki so se tamkaj utrdili. Vse mesto, razen stare trdnjave in mostov s tuzlanske strani, je bilo 23. avgusta do 12. ure v naših rokah. To je bil prvi napad in prva velika zmaga.

Od tega dne pa vse do osvoboditve Doboja 17. aprila 1945. leta borba navzlic strašnemu terorju ni prenehala. V štiriletni osvobodilni vojni je iz dobojske občine sodelovalo nad 3.000 ljudi. Toda vsi ti borbe niso preživeli — 450 jih je padlo, medtem ko so Nemci in ustaši ustrelili 519 domačinov. Doboj je dal pet narodnih herojev: Refika Bešlagića, Josipa Jovanovića, Ismeta Kapetanovića, Miloša Kupresa in Sima Lukića.

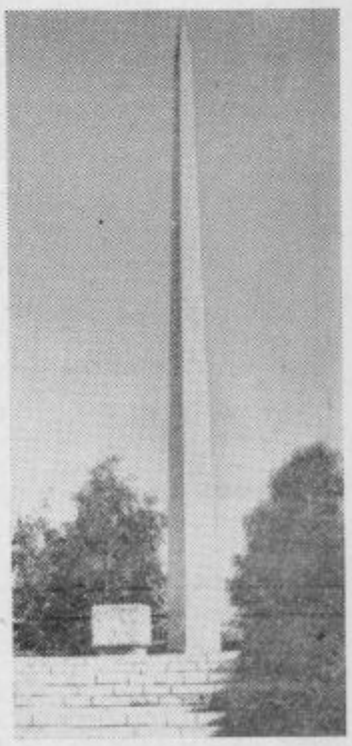

SPOMENIK NOV V DOBOJU

Prebivalci tega kraja proslavljajo svoj praznik. To je dan njihovega prvega srečanja s svobodo, rojstni dan velikega požara v dolini Bosne, plamena, ki še danes gori.

K prazniku tudi naše čestitke.

V ROGAŠKI SLATINI SO IZVOLILI SVOJO MISS

ROGAŠKI PLES 66

V soboto je bil v Rogaški Slatini velik rogaški ples 66. V veliki dvorani zdraviliškega doma je bilo čez tisoč gledalcev, čeprav ima dvorana samo 400 sedežev. Na prireditvi so bili zdraviliški gostje in mnogi drugi, ki so dopotovali na to privlačno prireditev iz Celja, Maribora, Gradca pa tudi iz okoliških krajev.

Kot uvod v prireditev so najprej izvedli velik plesni turnir, na katerem so sodelovali samo domači pari. Gostje iz Avstrije in Nemčije zaradi poplav niso mogli nastopiti. Diplomirani plesni mojster Ludvik Simončič, ki je z uspehom vodil že marsikatero plesno prireditev, je vodil tudi sobotni ples. Plesni pari so tekmovali v angleškem valčku, fokstrotu, dunajskem valčku in tangu. Plesalci so se uvrstili takole: prvo mesto je zasedel par Marjan Fedlin — Marta Berčič iz Kranja, drugo in tretje mesto pa si delita para Janez Jaklin — Silva Mikolič in Boris Kotlešek — Milena Klančar, oba iz Ljubljane.

Gledalci so videli tudi temperamentne latinsko ameriške plese: rumbo, bugi in ča-ča-ča. Posebna privlačnost prireditve pa je bila izvolitev najlepšega dekleta Rogaške Slatine. Ob zvokih Trfglavske koračnice je mojster Simončič povedel po dvorani blizu trideset plesalk. Gledalci so bili edini sodniki. Oddali so listke s številkami, ki so jih imele posameznice. Prvo mesto je dosegla Ljubljančanka Silva Mikolič, ki je na plesnem turnirju dosegla drugo mesto, druga je tržičanka Marta Berčič, prva na plesnem turnirju in tretja je gostja iz Italije Pina Bonetti. Tako je dobila tudi Rogaška Slatina obvezno turistično miss 66.

DELAVSKA UNIVERZA CELJE PRIPRAVLJA:

AKTUALNO ZA OBRTNIKE

Pogodba med gospodarsko zbornico in republiško skupščino o invalidskem in pokojninskem zavarovanju zasebnih obrtnikov in gostincev je sprožila med njimi veliko vprašanj, na katera bi radi odgovore. Zato bo delavska univerza Celje priredila v nedeljo, 4. septembra ob devetih dopoldne v veliki dvorani narodnega doma razgovor, na katerem bodo skupaj z obrtniki poskušali razvozljati nekatere še nejasne stvari. Ker bo potrebna hitra odločitev, bi bilo prav, da se razgovora udeleži čimveč obrtnikov in gostincev, saj gre za obravnavo občutljivega, zanje prav življenjsko važnega vprašanja.

VREME

OD 26. 8. DO 2. 9.

Večje padavine pričakujemo okrog 27. avgusta, manjše padavine pa večkrat od 1. do 9. dalje. V ostalem lepo vreme.

FRANC NOVAK

Okobalil je košaro in spletal venec čebule. Pipo, ki mu je kot rovnica venomer visela čez spodnjo čeljust, je tu in tam premaknil iz levega v desni kot ust.

»Veš«, je dejal, »vežem jo po kranjsko, je bolj praktično, kot na štajerski način.«

Potrkal je s pipo ob klop, zdi se mi, da mu kljub temu, da jo je že šestkrat prižgal, znova ni gorela, toda on je žulil ustnik in me izpod klobuškega krajca ošvrkal s pogledi.

»Ne mešam se v politiko, vendar se mi zdi, da imamo kitajsko vreme,« je dejal in pljunil čez čebulo in ograjo. »Jaz sem srečen kadar imam okrog sebe obilo »fejst« ljudi, to pa je le ob soncu.«

FRANC NOVAK je »badmajster«, kot mu pravijo vsi razen kurirke s plačo in mulcev, ki ležejo čez ograjo v kopališče. Obraz mu ne kaže 68 let, kolikor jih nosi na hrbtu tudi takrat, ko nekoliko podrsava z nogo ob ograji kopališča. Rojen je bil v Križevcih pri Ljutomeru, bil je in ostal Prlek, vsaj kar se tiče govora. Delal je na žagi, kot fante se je udeležil Maistrovega pohoda in bojev ter kot sam pravi:

»... ko smo Nemce na Koroškem dobro »naružili«, in glej jih vrage, vse to so imeli 41. leta zapisano, pa so me že aprila obiskali in izgnali na Hrvaško. O, pa nisem ostal. Pobegnil sem v Zagreb, od koder so me z naslednjim vlakom transportirali nazaj, jok, pa sem jo »zbrisal« v Ljubljano. Odrinil sem v Kočevje, kjer so me »počopali« Italijani, pa hajdi v taborišče. Po razsulu Italije je znova odrinil v Ljubljano in se celo pri Nemcih zaposlil, pa kaj, »ko so me hitro »potrcigali« in — nazaj v zapor. Ali veš, kaj mi je po obsodbi neki lajtnant rekel, sam namreč nisem bil na razpravi; če sprejmem obsodbo? Obsojen sem bil na 12 let strogega zapora. Ja, zakaj pa ne, sem mu dejal, saj gre tako vse h koncu, ker že v ljubljanski zapor slišim streljanje ... Pa me je samo gledal, gledal.

Po vojni sem bil devet let na ljubljanskem kopališču, na Koleziji, zatem sem prišel v Celje, kjer sem že malo manj kot deset let.«

— In ko tako ves dan hodite okoli po kopališču, kaj sodite o Celjankah?

»Gledam jih, gledam, oho. Toda saj veš, kako je. Pa da ti povem, ko sem v Celju ovdovel, sem rekel, ne bom se več ženil. Pa me je neki vrag pretental, pa sem kar roko stegnil preko ceste, tam, kjer je bilo najbližje, nisem preveč izbiral in vzel to mojo Mico, s katero kar dobro furava.«

Tako na tiho preklinja kadar je slabo vreme, hrani svoje štiri kure in šest zajcev, pa gleda, če mu kakšen smrkolin po vrtu ne lazi — in živi.

»Veš, to moje življenje je bolj mačje, vedno sam, pa skrbiš za to, nakupuješ ono in živiš. Najbolje pa se počutim, ko je vroče, ko imam polno kopališče ljudi; veš, takrat, pa tega ni treba zapisati — takrat si kar žvižgam.«

— Nekdo mi je rekel, da vas bo treba suniti v vodo, ker se baje še v bazenu niste kopali.

»Kaj sakramenta? To je bil že kak pokavec, ni res! Že petkrat, samo tako, bolj na večer, sam, da me ne bi drugi slišali, kako kašljam, pa tudi tega ni treba zapisati.«

— Ko se že tako pogovarjava, kaj mladim zamerite?

»Nič! Kaj boš mladim zameril? Saj me včasih razjeze, ko lezejo preko ograje, pa če leze kakšen jež, naj leze, toda tisti pri osemnajstih — jok. Takrat ga počakam, falota, pa hop po obleki in v blagajno z njo. A, ti bom že dal ...«

— Kaj pa ob sobotah, ko se mladi malo zavrte. Ali vas ne mika, da bi se pomešali mednje?

»Od takrat, ko me je neki motorist povozil in mi zdrobil gleženj, gre vse skupaj bolj slabo. Sedaj ga Kristuša tožim, pa je vse tiho. Toda nekoč sem spil dva deci, mogoče je bilo še kaj čez, pa sem zbral korajžo in plesal kot vrag. Madona, je bilo luštno. Drugače pa ob sedmih, ko ko ni plesa, mladino »vun spodim« pa zaklenem. Pika. Tu pa ni odstopanja. Saj vem, da bi kakšen še kar besedičil, ko čez dan ni imel korajže. Jok. Vun.«

In sva znova začela o vremenu, včeraj je napolnil bazen s svežo vodo, vreme pa ...

Nani

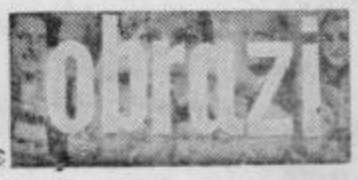

PISMA

IZ KANADE

Ker nam bo naročnina potekla, vam pošiljam ustrezen ček. Želimo, da bi naš priljubljeni domači list še romal preko velike luže, in upamo, da boste naši želji ustregli. Tukaj se že bliža poletna sezona h koncu. Nastopilo je hladno, deževno vreme. Sicer pa smo imeli letos zelo lepo in toplo poletje, samo škoda, da je bilo tako kratko. Ljudje so preživeli svoje dopuste v raznih letoviščih, največ pa ob jezerih, saj jih je v naši bližnji in daljni okolici zelo veliko. Imamo tudi svoje slovensko društvo, ki se imenuje Bled in je že priredilo dve zabavi na prostem in jih tudi še bomo če, nam ne bo vreme ponagajalo. Tako se naši bratje, sestre in rojaki večkrat snidejo in se ob takih priložnostih po domače pogovorijo. Veseli godci pa zaigrajo kakšno okroglo in potem iz zvenečih grl zadoni tudi naša domača pesem prav tako, kot smo jo nekdaj zapeli pri nas na Štajerskem. Takšen je naš običaj in to nas spominja na minule čase, ki smo jih preživeli nekoč med našimi brati v rodni domovini.

Ob tej priložnosti pozdravljamo vse naše prijatelje in znance v mestu ob Savinji in njegovi bližnji okolici. Sprejmite tudi vi naše bratske pozdrave iz daljne Kanade! Mr. Joe J. Grubic,
Ontario, Canada

Vaše ljubeznivo pismo nas je vse močno razveselilo. Vsaka vest, o življenju naših rojakov nam je še posebej dobrodošla. Žal le, da nam tako redkokdaj pišejo. Bi bili tako ljubeznivi, da bi morda na eni izmed vaših prihodnjih prireditev sporočili rojakom naše prisrčne pozdrave in vabilo, da se tudi oni kdaj oglasijo?! To pa velja seveda tudi za vas, ki ste v naše pozno poletje prinesli nekaj čisto posebne toplote!

BUMERANG

SE ENA O KARIKATURI LJUDKSE IGRE

DRUGA PLAT MEDALJE PRISPEVKA V CT IN RC O PREDSTAVI LJUDSKE IGRE »GUZAJ« NA DELAVSKEM ODRU.

V zadnji številki Celjskega tednika je bila objavljena ocena ljudske igre »Guzaj«. Napisal jo je Ernest Tiran. Nič nimam zoper konstruktivno kritiko katerega koli avtorja, dokler ta ne uporablja sredstev za javno informiranje, tisk ali radio, zaradi osebne prizadetosti. Naj takoj pojasnim. Tov. Tiran je zaradi omenjene predstave poslal na Delavski oder tri pisma. V prvem nam ponuja svojo dramatizacijo Guzajevih doživljajev za katero trdi, da je literarno kvalitetna, polna folklore in humorja in absolutno neoporečna. To nam jamči s pojasnilom, da je bil vodja okrajne ljudske prosvete v Celju, kot slavist in pedagoški svetnik. V svojem pismu pravi dalje, da imajo ljudje vso pravico smejati se in sprostiti po svoje, čeprav v nasprotju s toliko vsiljivo Beatles kulturo.

Njegove ponudbe nismo mogli jemati resno, čim smo jo prebrali. Prvič zato, ker je že v samem pismu kup nedopustnih slovničnih napak. Drugič zato, ker smo skoraj vsi prebrali njegov podlistek v Celjskem tedniku, ki je prav tako kot očita avtor nam, brez vsakih literarnih pretenzij. To je zelo amatersko, po ustnem izročilu napisana ali izmišljena povest. Zato nismo mogli zaupati dramaturškim sposobnostim avtorja pisma in podlistka.

V drugem pismu se je njegova ponudba dramatizacije spremenila v grožnjo, če uprizori DO to igro. Odlomek iz njegovega drugega pisma Delavskemu odru. »Guzajeve dogodivščine so seveda — v kolikor sploh so Guzajeve in ne morda izmišljene — vsakomur za vsakršno oblikovanje proste, nikakor pa ni prosta uporaba *mojega* oblikovanja te vsebine. V kolikor je prireditelj mojega teksta v celoti ali deloma uporabil elemente *mojega oblikovanja* te vsebine, vas opozarjam na posledice, ki jih boste nosili, če bi vkljub temu opozorilu vprizorili tako igro brez predhodnega sporazuma z menoj.«

Avtor si je predstavo brez dvoma ogledal in najbrž ni našel v njej toliko svojega *oblikovanja*, da bi se lahko skliceval na avtorske pravice. Zato je svoj gnev stresel na Delavski oder s tem, da je svoje tretje pismo v celoti objavil v Celjskem tedniku in Radiu Celje. O tem prispevku v radiu in tisku ne morem reči drugega kot to, da se je »jezni mož« res čutil užaljenega in prizadetega, ker nismo igrali njegove dramatizacije. Avtor našega teksta je namreč Davorin Petančič, jaz pa sem kot režiser tekst ustrezno prilagodil odrskim zahtevam. Tov. Tiran pravi, da že dolga leta obstojata dve drugi in boljši dramatizaciji, ki nam pa žal nista bili dosegljivi. Zaradi njegovega dosedanjega prizadevanja v vsej tej »veliki pisariji«, pa močno dvomim tudi o kvaliteti teh tekstov. Očita nam komercialnost naše uprizoritve. Prepričan sem, da v tem smislu gotovo nismo šli dlje kot on pri objavljanju svojega podlistka o Guzaju v Celjskem tedniku.

Delavskemu odru očita njegov namen in poslanstvo. Pravi, da okrog leta 1920 takratna »Svoboda« ne bi hotela uprizoriti take žalostne »šeme« in da temu botruje nemara naivnost, žlahta ali cinizem. Presojo o naši predstavi in njegovi povesti bi raje prepustil literarnemu kritiku in je na njegovem mestu niti ne bi omenjal. Prepričan sem, da je bil naš oder manj naiven kot redakcija Celjskega tednika, ker ni nasedel njegovi ponudbi. Vsekakor pa tudi manj ciničen kot avtor podlistka »Guzaj«, ki je za nadaljevanja svoje povesti zahteval vse večje honorarje.

Delavski oder kritik s takimi motivi ne more jemati resno, ker se kljub Tiranovemu mnenju zaveda svojega namena in poslanstva. Želimo, da se polemiki v zvezi s temi članki pridružijo še gledalci Delavskega odra, bralci Celjskega tednika, rubrike Pisma bralcev v »Delu« in poslušalci celjskega radia. Kumer Alfonz

BOMBA, KI JE POČILA PO DVAJSETIH LETIH, CT št. 32, 19. 8. 1966

Bomba, katero so izkopali na vzhodnem obrežju Vgolajne, zaradi mehkega terena ni eksplodirala. Ni pa bila težka 500 kg, ampak samo 100 kg. Videl sem namreč mnogo bomb in tako lahko ocenim težo. Vojaščino sem služil pri mornarici v Puli, na letalski postaji Sv. Katarina v vojni luki. V prvi svetovni vojni je pri nas najtežja bomba tehtala 150 kg. Res pa je, da so imeli Amerikanci tudi 500 kg bombe, vendar so bile tako velike, kot polna vreča s premerom 50 cm in dolga približno 80 cm. Naše bombe so imele tudi propeler, tako da je padla pokončno. V prvi svetovni vojni sem videl kako se je potapljala ladja »Viribus Unitis« v vojni luki Pula.

Anton Košec, Vegova 5, Celje

PRAZNIK ŠENTJURSKE OBČINE

NOVA ŠOLA V SLIVNICI

NAJLEPŠI SPOMENIK PADLIM BORCEM

NA ZAKLJUČNI SLOVESNOSTI PREDSEDNIK REPUBLIŠKEGA ZDRUŽENJA BORCEV NOB FRANC LESKOŠEK-LUKA IN KOMANDIR PRVE CELJSKE ČETE PETER STANTE-SKALA.

V spomin na osvoboditev Planine pri Sevnici 18. avgusta 1944. leta praznujejo prebivalci šentjurske občine ta dan kot svoj borbeni praznik. Letošnji proslavi so dali obeležje pomembnih delovnih zmag, saj so v počastitev praznika odprli v Šentjurju novo otroško vzgojno varstveno ustanovo, ki lahko sprejme do 40 otrok, zatem ljudsko knjižnico, dobili avtomatsko telefonsko centralo s sto priključki ter nazadnje izročili namenu novo poslopje popolne osemletke v Slivnici. Hvaležna je ugotovitev, da so v teh akcijah sodelovali pravzaprav vsi prebivalci občine. Tako so se iniciativi občinske skupščine ter političnih organizacij pridružili delovni kolektivi in domačini. In prav zaradi tega je skupna akcija dala tolikšne rezultate, na katere so lahko ponosni. Z novo osnovno šolo v Slivnici, ki nosi ime po prvem komandirju Prve celjske čete, Franju Vrunču-Buzdi, ter spominsko ploščo na njej, ki so jo posvetili padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja slivniškega območja, pa so postavili najlepši spomenik padlim junakom, spomenik borbi za svobodo in sedanjih prizadevanj za lepše jutrišnje življenje.

Zaključna slovesnost v počastitev občinskega praznika je bila v nedeljo v Slivnici. Tu se je zbralo nad tisoč domačinov in ostalih. Semkaj pa so prišli tudi mnogi nekdanji borci in aktivisti Prve celjske čete, Kozjanskega odreda ter ostalih enot, ki so se borile na tem območju. Med gosti so bili tudi predsednik Združenja borcev NOB Slovenije Franc Leskošek-Luka, zatem komandir Prve celjske čete in narodni heroj Peter Stante-Skala, predstavniki celjske občinske skupščine in političnih organizacij in drugi.

Proslavo so začeli obvezniki predvojaške vzgoje, ki so skupaj s člani celjskega aerokluba izvedli borbeno nalogo. In ko se je poleglo streljanje ter brnenje dveh letal, je zaključno slovesnost naznanila Internacionala. Zaigrali in zapeli so jo člani godbe na pihala ZPD France Prešeren pod vodstvom Rudolfa Stariča ter pevci celjske Svobode in iz Šentjurja pod taktirko Julija Goriča. Po pozdravu Franca Senice je o pomenu praznika, uspehih in nalogah komune govoril predsednik šentjurske občinske skupščine Vinko Jagodič. Zatem je predsednik občinskega Združenja borcev NOV Peter Hlastec odkril spominsko ploščo na šoli, predsednik občinske skupščine pa je šolsko poslopje izročil v upravljanje ravnatelju zavoda, prof. Martinu Lupši.

In ko so lep program izpopolnili še pevci ter mladinci iz Šentjurja, ki so se predstavili z zborno recitacijo ter narodnimi plesi, je šolska vrata odklenil in prvi vstopil v lepo in ponosno šolo Franc Leskošek-Luka.

Tako je bil končan prvi del svečanosti, drugi pa se je nadaljeval v prijetnem srečanju domačinov in gostov, borcev ter aktivistov.

Na slavnosti je, kot smo zapisali, govoril predsednik občinske skupščine Šentjur Vinko Jagodič. V svojem govoru je nanizal nastanek in razvoj osvobodilnega gibanja na šentjurskem območju, razen tega pa govoril o gospodarskem in družbenem razvoju občine ter njenih nalogah. Tako je podrobno orisal borbeno pot Prve celjske čete, ki je bila ustanovljena 20. julija 1941. leta na Resevni pri Šentjurju, blizu kmeta Muleja. Del svojega govora pa je namenil tudi prvemu Štajerskemu bataljonu, ki je prišel v te kraje na svojem tako imenovanem brežiškem pohodu.

Akcije Prve celjske čete in prvega Štajerskega bataljona so pomenile temelj nadaljnjega čedalje bolj množičnega narodnoosvobodilnega boja v tem predelu. Sledile so borbe Kozjanske čete in Kozjanskega odreda. Novo obdobje razvoja narodnoosvobodilnega gibanja in oboroženega upora pa je nastopilo s prihodom Štirinajste divizije.

Kratek povzetek zgodovinskih dogajanj na področju občine in širše okolice, je dejal tov. Jagodič, naj nas opomni, koliko je prelite krvi za to, kar danes imamo, koliko je vloženih nadčloveških naporov, mučenj in trpljenj, žalosti in tegob. Ne smemo dovoliti, da v stremljenju za čim večjo osebno in družbeno blagostanje pozabljamo na zgodovinsko stvarnost. Zato bo občinska skupščina še letos sprejela sklep o domicilu Kozjanskega odreda.

Zatem je tov. Jagodič nadaljeval: Področje naše občine je v dosedanji graditvi doseglo velike uspehe na vseh popriščih gospodarskega in družbenega dogajanja. Čeprav smo v marsičem še skromni, sem prepričan, da bomo ob iniciativi in sposobnosti delovnega človeka lahko ustvarili na osnovi združenega dela še marsikaj. Če smo v dosedanjih naporih vlagali ustvarjena sredstva pretežno v proizvodne naprave in osnovna reševanja standarda delovnih ljudi, bomo v bodoče morali predvsem iskati primerno razmerje v vlaganju sredstev za razvoj gospodarstva in družbenih služb. To je naloga srednjeročnega programa in ciljev, katere si bomo s tem programom zastavili konec letošnjega leta. Zavedajoč se potreb gospodarskega in družbenega značaja nas čaka v občini še veliko nalog. Vse to bomo lahko dosegli z ustvarjalnim delom naših delovnih ljudi, z njihovim neposrednim javnim oblikovanjem politike v občini in v delovnih organizacijah. Še vedno smo v spodnjem delu lestvice višine ustvarjenega narodnega dohodka v slovenskem merelu; še vedno preko 50 % našega aktivnega prebivalstva živi od kmetijstva. Prepričan sem, da lahko v kmetijstvu dosežemo še večje uspehe. Seveda moramo to gospodarsko panogo nenehno modernizirati in specializirati ter v družbeni in zasebni proizvodnji zasledovati ekonomičnost. Tu smo šele na začetku. Ko danes naš delovni kmečki človek negoduje nad raznimi obveznostmi, ni namen, da bi jih spričo družbenih potreb zmanjševali, ampak moramo ustvariti pogoje, da takšne obveznosti ne bodo zadevale v standard kmečkega človeka. Le v tem je rešitev.

Ne bi govoril o ostalih dejavnostih v občini, je nadaljeval tov. Jagodič, kjer imamo še vrsto težav in potreb. Javno in z zadovoljstvom pa lahko ugotovimo, da si delovni ljudje prizadevajo na vseh področjih ustvariti boljše življenjske pogoje. To je pozitiven proces, ki ga moramo v občini vsklajevati.

Ko pa je na koncu govoril še o četrtem plenumu CK ZKJ je poudaril, da se bo treba v prihodnje o vseh odločitvah medsebojno posvetovati tako v delovnem kolektivu, krajevni skupnosti, na zborih volivcev in drugod. Odločno moramo nastopati proti samovolji posameznikov, odločanju v ozkem krogu mimo proizvajalcev ter občanov. Neposredna demokracija pa zahteva tudi odgovornost in objektivnost slehernega človeka.

M. Božič

DVA POSNETKA Z OSREDNJE PROSLAVE PRAZNIKA ŠENTJURSKE OBČINE V SLIVNICI. ZGORAJ — POGLED NA DEL PROSTORA, NA KATEREM SE JE ZBRALO NEKAJ STO LJUDI; SPODAJ — PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE ŠENTJUR, VINKO JAGODIČ MED GOVOROM. NA DESNI PREDSEDNIK REPUBLIŠKEGA ZDRUŽENJA BORCEV NOB, FRANC LESKOŠEK—LUKA.

PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVET

Potres v vzhodni Anatoliji, ki je pred štirinajstimi dnevi opustošil mesto Varto in okolico, še vedno vznemirja svet s podatki, ki jih je uspelo zaradi odročnosti krajev zbrati šele zdaj, a so še vedno nepopolni. Sodijo, da je v potresu izgubilo življenje okoli tri tisoč ljudi, med temi samo v mestu Varto 2241. Potres je porušil vse mesto (ostali sta le dve poslopji), mimo tega pa še okoli 150 vasi. Po prvem potresu, k ga cenijo na moč od 8. do 9. stopnje in je trajal približno pet minut, je bilo v zadnjih dneh še več potresnih sunkov, med njimi nekaj prav tako močnih, ki so sicer podirali ostanke zgradb, a človeških žrtev — vsaj v zavarovanih krajih — ni bilo več.

Katastrofalne škode povzročajo tudi viharji in poplave pri nas ter v sosednji Avstriji ter Italiji. Deloma je prizadeto tudi francosko in švicarsko alpsko področje.

Četudi so v svetu zadnje čase mnoge elementarne nesreče napravile toliko škode, ko je v teh nesrečah izgubilo življenje mnogo ljudi in so bile uničene naprave in dolgoletno delo človeških rok, pa se kljub temu nihče ne spametuje, da bi prenehali z medsebojnim uničevanjem. Zaotsrene razprave okoli vietnamskega boja so privedle tako daleč, da zdaj ameriški zunanji minister Dean Ruska zagotavlja svetu, kako se ZDA v Vietnamu bojujejo proti tretji svetovni vojni, ker je prizadevanje nasprotnikov v Vietnamu povsem podobno imperialističnim težnjam nemških in japonskih agresorjev pred drugo svetovno vojno. Zategadelj se Američani ne nameravajo umakniti iz Vietnama, nasprotno, še vnaprej nameravajo pošiljati tja nove moči.

V Indoneziji se nadaljuje zaostrenost proti predsedniku dr. Sukarnu, ki je ostal razmeroma osamljen, a njegovi nasprotniki ne dosežejo občutnega uspeha predvsem zaradi lastne razdeljenosti v dva tabora, četudi se oboji ogrevajo za generala Suharta.

40 TISOČ PAROV ROK POLNI KOŠE S KOBULAMI

SAVINJSKO SLAČIJO

- BALET, BALETA...
- »NE DE MI VEČ RASLA...«
- HOJ, POČAKAJTE, ŠKAFU JE IZPADLO DNO
- LE REDKO SE OGLASUJE PESEM, SEDMINA BO, KO BODO ZA NJIMI OSTALI SAMO ZIČNATI SKELETI.

Tako kot lani, pred petimi, petdesetimi in sto leti. Enkrat na leto. Zgrnejo se bogsigavedi od kod vse v dolino, tujci, ki s prstom ob prstu trgajo hmeljeve kobule.

»Toti baletar je jako slab. Šmrkavec ti meri, zraven pa misli na deklino.« Izpljunil je čik in odvandral nazaj med hmelj. Z levo nogo je podrsoval, odtrgal ščepec tobaka in znova so čeljusti začele ples.

»Iz leta v leto je vse manj dobrih obiralcev,« pravijo hmeljarji. Iz leta v leto. Vsako leto se pritožujejo, naslednje pa hvalijo, češ, lani je še šlo, letos, letos pa... Kdo bi jim zameril.

V vrsto postavljeni koši, ki jih vozniki venomer dovažajo, se polnijo. Obiralci z vrečami na ramenih in s košarami v rokah prinašajo obran hmelj, ki jim ga »šteiger« odmerja, da bi lahko »baletar« razdelil listek, ki pomeni toliko in toliko škafov, tolikokrat po 150 dinarjev.

»Kako je ljudje, bo za avto?«, smo v šali pozdravljali obiralke, (teh je vedno več, ne mladih, tam nad štiridesetim letom) in popotovali od nasada do nasada. Obšli smo celo dolino in vsepovsod slišali:

»Če hočeš, se da zaslužiti. Toda priden moraš biti.«

Letos plačujejo za škaf po 150 S-dinarjev. Doslej smo ugotovili, da je najboljša obiralka v Polzeli, ki je obrala v enem dnevu 39 škafov. Drugače pa niso redki tisti, ki nabero iz dneva v dan po 30 škafov. Mlajši seveda močno zaostajajo. Njih niti preveč ne mika rekorderstvo, temveč hmelj in kaj je ob njem. Tako, ko se sonce šele prevesi — spogledljivo gledajo proti Savinji, ob kateri se kot martinčki sončijo telesa mladih — iz doline. Toda oni ne obirajo hmelja, ker so že pred leti krenili v tovarne...

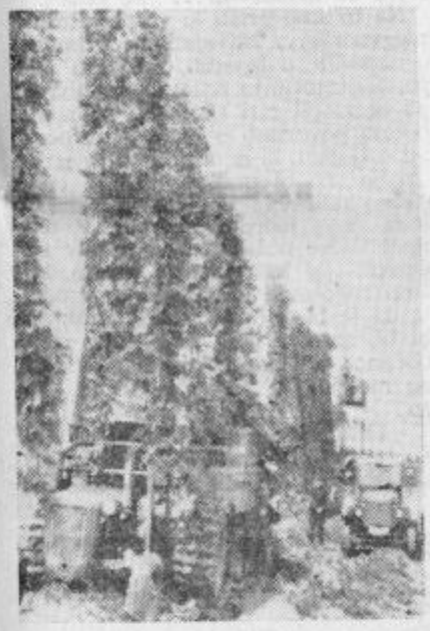

Pa smo kljub temu srečali domačine, tudi na družbenih hmeljiščih. Nekoliko sramežljivo so nam zatrjevali, da so prišli pomagat otrokom, ki bi radi to in ono...

Le takrat, ko nebo zagrnejo oblaki, se razleže pesem. Mogoče pa mi nismo izbrali pravi trenutek. Tokrat smo naleteli na dekleta iz Prekmurja, ki so na tiho prepevala:

»Ne da mi več rasla, travica zelena, po šteri se mi je šetala lubica lublena...«

Kako to?, smo spraševali. »Veste, zvečer smo preutrujene, roke nas bole, pa za norčije ni časa,« so se v smehu muzale.

Tu je bilo najbolj živo. Namreč fantje so, sicer v primerni razdalji — obkolili dekleta in tako čez ramo duhovičili. Oni so že vedeli, komu je bilo kaj namenjeno. Po dekliških obrazih pa je rdečica polzela, kot bi grozdje zobal.

Na nekaterih hmeljiščih ni slišati razgovorov in ne videti pisanih kril. Tam brne traktorji, ki prevažajo neobrano hmeljevo trto k strojem. Na vsakem obratu kmetijskega kombinata je nekaj teh strojev, ki drdrajo noč in dan. Na večer nas je presenetilo pranje neba z reflektorji. Šele ko smo prispeli bliže, smo ugotovili in zagledali vso veličino: ob reflektorjih so nalagali trto na vozila in jo razvažali. Na oni strani nasadov pa so obiralci rožljali s porcijami.

»Hrana je letos dobra,« so nam zatrjevali. »Od debelosti se ravno razpočil ne boš, toda užitno je,« je dopolnil mlad fant v »kavbojkah« možakarja.

Za obiralce so začeli pripravljati že mnogo prej, kot so ti prispeli. Kljub temu je mnogo njih, ki se pritožujejo, da morajo na večer leč vsi skupaj, možje in žene ter otroci. Starejši, ki že nekaj let pridejo ob tem času v dolino, so tega navajeni. Mladi žele malo več udobja, kajti tudi v teh dneh bi radi živeli tako kot ljudje, ne pa kot sezonski delavci. Toda sezonski delavci spe na posteljah...

In tako je v hmeljiščih iz dneva v dan vse bolj pisano. Obiralci hite, starejši priganjajo mlajše, na večer pa dolge vrste stoje pred koši, da bi merilci izmerili zaslužek dneva. Takrat je burno. Temu je nameril premalo, onemu bolje, med sabo godrnjajo, baletarji pa trgajo listke.

Še teden, dva pa bo dolina znova utonila v spokojen mir, nebo bodo parali žičnati skeleti, pod katerimi bodo zopet zabrneli traktorji, vse se bo začelo znova. In čez leto bomo znova napisali: »SAVINJSKO SLAČIJO«! Naj, kajti okus po lupulinu je nekaj več kot samo okus in zatečeni prsti obiralcev. To je kruh, včasih velik kos, drugič manjši, odvisno, kako si ga pripravljamo.

SEMINAR ČEBELARJEV

Na Mirozanu, na največjem gojišču čebel v Sloveniji, bo 9. in 10. septembra dvodnevni seminar za čebelarje, ki delajo na družbenih posestvih. Seminar pripravlja čebelarski zavod Slovenije, ki je k sodelovanju povabil najvidnejše strokovnjake s področja čebelarskega gospodarstva. Govorili bodo o varstvu čebel pred zastrupitvijo, o opraševanju sadnega drevja in jagodičevja ter o zazimovanju čebel, predavali pa bodo dr. France Adamič, ing. Rovan, ing. Kačeva ter ing. dr. Rihard Jože. Tečajniki se bodo ob tej priložnosti seznanili tudi z možnostmi zavarovanja čebel, seveda pa zvedeli še marsikaj zanimivega.

Seminar, ki ga omenjamo, naj bi zajel vsaj po enega čebelarskega delavca iz vsake občine v vzhodnem delu Slovenije. Na zavodu za čebelarstvo Slovenije v Ljubljani, Rožna dolina, cesta 19/II prijave še zmeraj zbirajo, saj bodo tečajniki krili samo izdatke za stanovanje in prehrano, pa še to samo v znesku 1.500 starih dinarjev.

UGODEN VPLIV GOZDARJENJA IN ZAGOTOVLJENE SUROVINE

„BOHOR“ PRESEGA PRIČAKOVANJA

IZPOLNILI SO POGODBE S TUJIMI PARTNERJI

Lesna industrija Bohor iz Šentjurja ima tri obrate. V Šentjurju, Mestinju in Kozjem. Zaposenih je približno 340 delavcev. Od tega štirje inženirji in štirje tehniki. Štipendirajo pa še enega obratnega inženirja. 70 % svojih izdelkov izvažajo na vzhod in zahod. Letos so v obdobju januar—maj izvozili na konvertibilno področje za približno 114 tisoč dolarjev. Obseg letošnje proizvdnje je planiran na okrog 2 milijardi starih dinarjev, v prvih šestih mesecih pa so dosegli že 1,2 milijardi. Zanimalo nas je, kako podjetje posluje po gospodarski reformi in kako jim je uspelo preseči plan.

Letošnja zima je za razliko od prejšnjih omogočila nemoten potek gozdarske proizvodnje. Sečnja je v letošnjem letu potekala normalno, kljub težavam ob novem zakonu o gozdovih. Tako je Gozdno gospodarstvo Celje, obrat Šentjur, od katerega odkupuje les »Bohor«, lahko nemoteno preskrbel dovoljne količine hlodov. Tako so imeli dovolj surovin in je lahko proizvodnja potekala normalno. Na novih strojih, ki jih počasi uvajajo kot prvo stopnjo rekonstrukcije, se je storilnost dela povečala za 10 %. Smotrna organizacija dela in nagrajevanje po delu sta glavna poroka, da so v podjetju presegli plan. Tržišče je postalo umirjeno, saj se že občuti gospodarska reforma; ustavljene so bile nekatere investicije v gradbeni industriji in tako je na njihovem tržišču treba računati tudi s konkurenco. Ker domači trg ne bo zmogel letošnje proizvodnje, so se v podjetju oprli na izvoz. Pogodbe s tujimi partnerji so za letošnje leto že izpolnili. Iz obrata Galanterija iz Mestinja, so vse izdelke izvozili, največ v Holandijo.

Lesna industrija Bohor ima večletni investicijski načrt za rekonstrukcijo, na podlagi katerega sestavljajo plane. Za leto 1966 predvideva investicijska vlaganja v višini N-din 821 tisoč, od tega za industrijski tir, ki je že zgrajen, 120 tisoč N-din ter za opremo 701 tisoč N-din. Potrebna finančna sredstva so zagotovljena iz lastnih virov, plačila pogodbenih obveznosti za izdelavo načrtov in dobavo parnega kotla v znesku 244 tisoč N-din pa niso zavarovana z ustreznimi instrumenti. Gradijo novo halo za furnirnico, preurejajo kotlarnico in nabavili bodo nov žerjav. Graditi pa mislijo toliko, kolikor jim bodo dopuščala sredstva, kajti v Bohorju menijo, da gredo lahko le s sodobnimi stroji in smotrno organizacijo dela v korak z domačim in tudi tujim trgom.

V šentjurski občini imajo glede formiranja in delitve osebnih dohodkov še mnogo pomanjkljivosti. V podjetjih sistem stimulacije še ni končno izdelan in zato mnogo improvizirajo, kar pa ustvarja nesigurnosti v podjetjih. Stimulacija delavca v lesni industriji Bohor je dobra, saj je povprečni osebni dohodek v podjetju čez osemdeset tisoč dinarjev. Delavec lahko vsak dan sproti ocenjuje, koliko je naredil in koliko bo dobil denarja. Vrednost točke, se iz meseca v mesec spreminja, odvisno pač od dobre proizvodnje. Zanimivo je, da je dandanes, ko so uvedli 42-urni delovni teden že po vseh obratih, proizvodnja kljub temu za 10 % višja. Na primer: pred tremi leti so porabili za razrez kubičnega metra hrasta 32 ur z režijo vred, danes pa porabijo že pod dvajset ur na istih strojih v krajšem času. Ko govorimo že o stimulaciji delovne sile, naj omenimo, da je morda to podjetje, ki ima najmanj uslužbencev (samo 7 %).

V podjetju dajejo tudi velika sredstva za družbeni standard. V obrat družbene prehrane so vložili okrog 7 milijonov in imajo toplo malico ter družabne prostore. Veliko sredstev so vložili tudi v počitniške domove in imajo v Biogradu in v Medvejah vikend hišice. Naenkrat lahko letuje kar 40 ljudi in se tako v poletni sezoni zvrstijo vsi. Cene so nizke, saj stane dnevna oskrba samo 830 dinarjev. Iz sredstev za ukinjeno K-15 so kupili avtobus in tako jih tudi vožnja pride ceneje.

Industrija v šentjurski občini se v letošnjem letu bori glede na spremnjene pogoje gospodarjenja s precejšnjimi težavami. Lesna industrija Bohor, pa je kljub takšnim pogojem presegla plan in izpolnila skoraj vse važnejše pogodbe.

J. P.

PREGLED GIBANJA GOSPODARSTVA SENTJURSKE OBČINE

NEKOLIKO POD PLANOM

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je bilo gospodarstvo še naprej pod vplivom močnih ukrepov gospodarske reforme. Proizvodnja in potrošnja sta porasli v manjši meri kot v prejšnjih letih, medtem ko so bili blagovno denarni odnosi v glavnem uravnani.

Z dosežki nekaterih delovnih organizacij v šentjurski občini v letošnjem prvem polletju ne moremo biti povsem zadovoljni, saj zaostajajo za preteklimi leti. Res je sicer, da so na takšne rezultate vplivali predvsem spremenjeni pogoji gospodarjenja in zaostreni pogoji kreditiranja. V takih pogojih je fizični obseg proizvodnje v gospodarstvu občine po oceni narasel v prvem polletju za dva do tri odstotke v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Količinski obseg industrijske proizvodnje je bil v prvih šestih mesecih za 2,5 odstotka višji kot lani. Ob zmanjšanju števila zaposlenih v industriji v prvem polletju za 4 odstotke, je produktivnost porasla v tem obdobju za okoli pet procentov. V kmetijski proizvodnji pa fizični obseg verjetno ne bo dosežen, kajti zaradi toče in še drugih vremenskih razmer pridelek v sadjarstvu ne bo tolikšen kot so pričakovali. Ugodne rezultate pa so dosegli pri odkupu kmetijskih proizvodov, saj je odkup porasel v obdobju januar — junij za okrog 5 odstotkov, vrednostno pa za 20,5 odstotka v primerjavi z lanskim letom. V klavnici so zaklali okrog 32,1 odstotka živine več kot lani in je skupna količina zaklanih živali znašala več kot 1372 ton. Do konca julija so plan poseka v zasebnem sektorju gozdarstva realizirali s 36 odstotki, odkup lesnih sortimentov pa je v obdobju januar — julij porasel za 4,8 odstotke.

V letu 1966 so se tudi osebni dohodki razmeroma precej povečali. Povprečni osebni dohodek zaposlenih v družbenem sektorju je bil v mesecu juniju za 34,1 odstotka višji kot istega meseca lani, pri čemer je bil v gospodarstvu višji za 34,4 odstotka, v negospodarstvu pa za 32,2. To pomeni, da je povprečni OD znašal v gospodarstvu 657 ND, v negospodarstvu pa 807 N-din.

DVE STO VAGONOV SADJA

Kmetijska zadruga v Slovenskih Konjicah je zadnja leta intenzivno vlagala v obnovo sadovnjakov na območju Skale ter bližnje okolice. Dandanes so prizadevanja zadruge žela prve sadove.

Sedanje površine obnovljenih sadnih plantaž, ki jih ima v upravljanju kmetijska zadruga, merijo okoli 110 hektarov, katerim bodo dodajali letno postopoma še kakšnih 10 hektarov. Obsežnejših akcij se ne morejo lotiti, ker se ne morejo zanesti na kredite, sami pa tudi nimajo dovolj sredstev.

Letos bodo na plantažah pridelali še približno 40 vagonov sadja. Na parceli, ki meri dobrih 5 hektarov in ki jo že nekaj let obnavljajo, so že lani pridelali povprečno po vagon in pol sadja. Glede na to, da je bila parcela obnovljena prej kot sedanje večje površine, že tudi daje večji pridelek. Znano je namreč, da sadno drevje začne vračati vložena sredstva po nekaj letih.

Po programu pričakujejo, da se bo v prihodnjih letih pridelek še močno povečal, zlasti ko bodo začela roditi vsa drevesa na obnovljenih sadovnjakih. Menijo, da bo že čez nekaj let pridelek narasel do 200 vagonov letno.

Na podoben način kot sadovnjaki se kažejo prvi rezultati tudi že v obnovljenih vinogradih. Razen površin, ki jih je obnovila zadruga in spadajo v njeno upravljanje, imajo kakih 150 ha vinogradov tudi zasebniki. Tudi oni svoje nasade obnavljajo. Skoraj vsi svoje nasade urejujejo na sodoben način tako, da bo možna tudi strojna obdelava. Zadruga pomaga zasebnim vinogradnikom s tem, da jim pomaga pri nabavi sadik, s potrebno mehanizacijo in seveda s strokovnimi nasveti svojih strokovnjakov. Če bodo s takšnim delom nadaljevali, se bo pridelek grozdja vsekakor povečal, s tem vred pa tudi proizvodnja dobrega vina, ki prav tako kot sadje uživa daleč naokoli svoj sloves.

V. L.

NA VRSTI SO CESTE

Na skladu za urejanje mestnih zemljišč, ki ga je sprejela občinska skupščina v začetku leta, se je doslej zbralo 32 milijonov 205 starih dinarjev, kar je precej manj kot so pričakovali. Iz tega denarja so doslej krili stroške vzdrževanja ulic, parkov in zelenic, ter podobna vzdrževalna dela, del sredstev pa so prispevali tudi za asfaltiranje Bežigrajske ceste. Polovico potrebnega zneska za to cesto pa so zbrali v delovnih organizacijah. Glede na to, da je sredstev manj, kot smo predvidevali, letos verjetno ne bo mogoče asfaltirati Partizanske ceste, bo pa seveda na vrsti pred vsemi ostalimi gradnjami.

Ali res razpenjamo jadra demokraciji zato, da bi lahko drugi pihali vanje?

Kdo koga trosi s pepelom?

- **KAJ JE VMES MED OBČANOVI M N E IN OBCINSKIM D A?**
- **ZARADI URBANISTOV JE »HU DINJSKI SAMSKI DOM« PRERASEL ZAZIDALNI OKOLIŠ**
- **HUDINJČANI OČITAJO, DA NEKDO Z ROKO V ROKI SKAKLJA PREKO STARIH GREHOV.**
- **OB VSEM PA OSTAJA VPRAŠANJE, KJE BI NAJ SIJALO V CELJU SONCE SAMCEM.**

Pred dvema letoma so občani krajevne skupnosti Gaberje—Hudinja na masovnem sestanku izrekali pripombe ob razgrnitvi zazidalnega načrta tega okoliša. Večino pripomb, predvsem tehničnega značaja, so urbanisti upoštevali. Po tem zazidalnem načrtu bi na Zgornji Hudinji v nekaj letih zraslo »satelitsko naselje« s svojimi komunikacijami in svojo specifičnostjo, ki jo ob tako hitrem razvoju mest pogosto srečujemo.

Tako je bilo predvideno, da v središču tega naselja sčasoma zgrade tudi otroški vrtec in igrišče, ki bi dopolnjeval že začet šolski center z osnovno šolo. Ob tem igrišču in vrtcu so urbanisti predvideli nekaj večjih, kompleksnih stanovanjskih objektov ter garaže. Občani k temu niso imeli pripomb. Toda letos, ko je zunanji okoliš naselja že dobival svojo podobo, so začeli v »centru« graditi prvi večji objekt. Občani so s ponosom opazovali razvoj svojega mladega naselja vse, dokler niso dobro obveščeni zvedeli, da bo v samem centru naselja namesto klasičnega stanovanjskega poslopja grajen samski dom.

O tem ne želimo razpravljati ali je samski dom specifična gradnja, tako kot šola, bolnišnica in podobno, kajti o tem se kot kaže niso mogli zediniti niti celjski gradbeni strokovnjaki, temveč poudariti, da ob razgrnitvi zazidalnega načrta tega občanom ni nihče povedal. Saj ni niti mogel, ker je ideja o samskem domu na Hudinji vznikla šele pozneje...

KAJ JE RAZBURILO OBČANE

Predvsem ne moremo mimo dejstva, da govorimo o gradnji samskega doma. Zato so hoteli vedeti, kdo je določil lokacijo in kdo spremembo zazidalnega načrta. Zahtevali so sestanek, ki se ga je udeležilo 180 občanov. Seji, ki je bila izredno burna, ni prisostvoval noben odbornik, ker so bili vsi trije službeno odstotni, niti noben predstavnik občine in občinskih političnih forumov. Občani so sestavili delegacijo, ki je poleg zapisnika seje, prenesla predsedniku občine tudi želje občanov. Predstavniki občine so obljubili, da bodo zadevo rešili na terenu. Ker je skupščina nekoliko zavlačevala s sestankom na terenu, je krajevni odbor SZDL smatral, da je sestanek potreben, zato je zadolžil podružnični odbor, naj skliče sestanek. Občani so medtem zbrali 400 podpisnikov in poslali peticijo republiškemu sekretariatu za urbanizem, original peticije pa predsedniku občine.

Sam način sklicanja sestanka je nekoliko nenavaden in edinstven, kajti vabila na sestanek niso razposlali na tradicionalen način, po pošti ali kurirju, temveč jih je trosilo letalo, kar je seveda zadevi dalo priokus manifestacije posamezникov. Tudi drugega sestanka se razen občinskega načelnika za upravno pravne zadeve, ki zbranim ni posredoval nobenega konkretnega načrta za rešitev tega problema, ni udeležil noben predstavnik oblastnih niti političnih forumov. Predstavnik občine je zbranim le zagotovil, da skupščinske službe delajo na tem, da bi se to vprašanje rešilo v prid občanom. Občani s takim tretiranjem niso bili zadovoljni, zato so predlagali, naj se ta sestanek prekvalificira v zbor volivcev in zahtevali naj krajevna skupnost dazpiše referendum glede gradnje samskega doma na področju Hudinje.

Tako se je prepad med težnjami še poglobil, problem hudinjskega samskega doma pa je prerasel hudinjski zazidalni okoliš. Začele so se razprave, v katere so se končno vključile tudi nekatere strokovne in politične službe, sociologi, pedagogi ter urbanisti in zavod za napredek gospodarstva. O tem smo že tudi poročali. Tu bi dodali le, da kljub odklonilnemu mnenju sociologov, psihologov in pedagogov, razen direktorice zavoda za socialno delo in urbanistov — občinske službe mnenja niso sprejele in vzrajale na tem, da naj dom grade naprej.

Občani so namreč poleg že znanega dejstva, da samski dom ni bil po zazidalnem načrtu vključen v zazidalni okoliš, dopolnjevali svojo trditev še s tem, da tudi okolje, ki je nujno za takšno lokacijo — ne ustreza. Sami so predlagali celo tri druge lokacije, ki bi neangažiranemu mnenju strokovnjakov celo bolj ustrezale, ker v večji meri izpolnjujejo potrebne pogoje za specifične potrebe samskega doma. Oni trde, da niso proti samskemu domu na Hudinji — le proti tej lokaciji.

KDO VZTRAJA NA PRVOTNI ODLOČITVI?

Kot že rečeno, so občani Hudinje predlagali druge, po njihovem ustreznejše lokacije. Ena bi bila na Mariborski cesti nasproti Merxove samopostrežne trgovine, druga pa na Dečkovi cesti. Predstavniki zavoda za napredek gospodarstva pa so predlagali lokacijo na območju Otoka III, ob Veterinarski postaji.

Torej bi lahko iz tega povzeli, da občani res ne žole nasprotvati potrebam skupščine, saj bi stal samski dom na področju Hudinje. Toda, takrat je nastalo vprašanje sredstev, ki so bila že doslej vložena v gradnjo. Tudi o tem smo že pisali. Toda ta sredstva ne bi predstavljala tolikšnega problema, kot je bilo tolmačeno, saj je samski dom doslej dograjen le do prve plošče, po mnenju strokovnjakov in samega investitorja, pa bi se ta objekt dal z minimalnimi sredstvi spremeniti v klasičen stanovanjski blok, ki je bil že tako in tako na tem področju predviden. Zato je problem sredstev, ki so ga predstavniki občine prikazovali — toliko bolj razburil občane.

»Tu gre samo za to, da skupščina zagovarja posameznike, ki so to odločitev sprejeli mimo občanov — sedaj pa nočejo priznati krivde in trmasto vztrajajo pri svojem«, trde predstavniki družbenopolitičnega življenja in občani te krajevne skupnosti.

Kajti, če citiramo misli uslužbenci krajevne skupnosti: »Občinska skupščina ob vsej birokraciji, ki jo je še obdržala, ob vsem obveščanju o manj pomembnih stvareh, o tej odločitvi ni obvestila niti ene politične organizacije in ne drugih služb na terenu. Torej lahko zaključimo, da skupščina zagovarja voljo in želje oseb, ki že vrsto let smatrajo, da je vse domena le njih — to pa z demokracijo in samoupravljanjem nima ničesar skupnega«, ali pa: »Rezultate strokovnosti raznih služb in urbanistov pa lahko lepo vidimo po nekaterih »strokovnih« rešitvah, ki so v Celju povzročile že mnogo prahu,« pravijo občani in citirajo primere; torej vidimo, da je jedro problema globlje in drugje.

Predstavniki krajevnih političnih organizacij in krajevne skupnosti trde, da odločitev o gradnji samskega doma nima ničesar skupnega z demokratičnim reševanjem in ne s samoupravo, da s tem rušimo temelje vseh načel, ki so bila uzakonjena »če hoteče«, na IV. plenumu in zadnjem kongresu SZDL...

Občani Hudinje trde, da so med razgovorom s predsednikom občinske skupščine na terenu prišli do mnenja, da dom ne bodo gradili naprej, temveč našli ustreznejšo lokacijo Ker je na letnem dopustu predsednika nismo mogli zaprositi, da bi še on povedal o tej zadevi, zato smo zaprosili podpredsednika J. Kovačiča, ki nam je najprej odgovoril na očitek, da občinska skupščina noče, oziroma prepočasi rečuje ta problem.

»Osebno nisem prepričan, da bi ta očitek bil na mestu, kajti, kakor hitro so zadevo sprožili — smo dali možnost najširše demokracije in stvar prenesli v razpravo občinske skupščine. Zatem je o zadevi razpravljal svet za urbanizem in izgradnjo, na tem problemu so delale posebne komisije in končno znova občinska skupščina«, nam je povedal tovariš Kovačič.

»Res je, da smo še kasneje, ko je bilo že stališče skupščine znano, to je, da naj dom grade naprej — da smo še vedno iskali druge možnosti, vendar ni nobene ugodnejše. Ob vsaki, že predlagani lokaciji, je vsaj toliko, če ne več, nasprotujočih argumentov, kot jih navajajo na Zg. Hudinji.

Ob vsej zadevi pa me čudi ta »pretirana« skrb nekaterih ljudi za počutje samcev. Kajti niti republiški sindikat gradbenih delavcev, niti občinski sindikalni svet in ne investitor — nihče ni imel ničesar proti tej lokaciji.

Za rešitev tega problema se bore ljudje, katerih v bistvo ne zadeva počutje in problem samcev, temveč so ta prizadevanja, upam si reči — izraz ozkih, osebnih interesov. Zato tudi očitek, da občina ni tega problema reševala, ker so nekateri smatrali češ — ni bilo ugodeno — torej se ne, oziroma prepočasi rešuje.«

Če torej povzamem — iz odgovora izzveni, da bo samski dom dograjen na Hudinji?

»Formalno — pravnih razlogov ni, da ne bi samskega doma na Hudinji dogradili«, je zaključil tovariš Kovačič.

KJE SAMCU NAJTI PROSTOR POD SONCEM?

Vsi predstavniki družbenopolitičnega življenja na Hudinji so zanikali, da bi imeli karkoli proti samcem kot takim. Predlagali so celo druge lokacije, eno celo na Mariborski cesti... Toda, kot smo izvedeli so prebivalci tega področja takoj zapretili z zbiranjem podpisov, pritožbo....

Pri vsej zadevi pa je zanimivo nekaj: v razgovoru s političnimi in drugimi delavci na Hudinji ni nihče »za javnost« omenjal, zdi se mi srži problema in to je, da se prebivalci boje imeti v svoji sredini ljudi...
...ki se opijanijo,
...ki so agresivni,
...ki so nemoralni...

Na to smo prišli le v »privatnih« razgvoorih... Navajali so primere o napadih, o izpadih, motenju miru, nadlegovanju žena; kar v bistvu ne bi mogli niti zanikati. Toda ali potem govorimo o počutju samcev ali o ljudeh, ki ne »spadajo« v naše okolje. To bi podkrepil še z eno, sicer relativno ilustracijo, vendar kaže na jedro problema. V teh dneh smo obiskali 20 občanov na Otoku, od katerih smo zatem, ko smo zagotovili anonimnost, izvedeli, da je 14 občanov proti temu, da bi bil samski dom na Otoku, treh občanov ti ljudje v njihovi sredini ne motijo, trem pa je vseeno kje so...

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zakaj je družina Franca Jurkovška s Šmohorja prišla na »boben«?

Človek - kaj je to?

— LAŠKA ZADRUGA JE BAJE IMELA OD VEČ KOT 20 HEKTARJEV VELIKEGA JURKOVSKOVEGA POSESTVA LE MALO VEČ KORISTI, KOT PA JE JURKOVŠEK DOLŽAN NAJEMNINE ZA ENO SOBO!

— NI RES, PA JE RES, ALI: KAKO ŽIVI DRUŽINA, KI BI NAJ IMELA ZA NAŠE POJME NADPOVPREČEN STANOVANJSKI STANDARD.

— DOSLEJ NI BILO SODIŠČA, KI BI RAZSODILO IN KAZNOVALO MALOMARNOST IN NEHUMAN ODNOS — POVZROČITELJE BEDE, V KATERO JE BILA DRUŽINA PAHNJENA!

— ALI BO KONČNO VODSTVO LAŠKE KMETIJSKE ZADRUGE PRESEKALO TRAGEDIJO POSTENE DRUŽINE?

Po izjavah sodeč — ne. Kajti ob tem nevsakdanjem primeru, si vsi pero roke in s prsti kažejo drug na drugega, Jurkovšek pa briše kljuke po sodiščih, od svoje borne plače odvaja del za advokate, zadevo pa ne morejo premakniti z mrtve točke, ker krivca ni — krivec so razmere, ki so specifične za preteklo obdobje in pa ... toda ti o tem nočejo slišati.

Pred devetimi leti je tedanja rečiška kmetijska zadruga začela s pripravami, da bi na Šmohorju uredila živinorejski obrat. Čez leto dni je bilo že na Šmohorju preko 50 glav govejе živine. Ker je danes šestinpetdesetletne Julijane in triinpetdesetletnega Franca Jurkovška posestvo mejilo na zadružno, so jima člani vodstva zadruge sugerirali, naj posestvo prodata, ker sta oba rahlejšega zdravja, poleg tega pa sta imela šest, za šolo godnih otrok. Stariša sta začela o ponudbi razmišljati in po preudarku prišla do spoznanja, da bi v dolini, če bi z izkupičkom kupila manjše posestvo, lažje živela. Franc bi se v rudniku zaposlil...

Sprejela sta ponudbo in na list napisano pogodbo, ki bi jo naj pozneje, čez nekaj dni na merodajnem forumu prepisali in potrdili. Prodala sta živino in opustila kmetovanje. Franc se je posvetil delu v rudniku. V tem času pa je prišlo do združitve rečiške in laške kmetijske zadruge, zaživela je še zadružna poslovna zveza, posestvo so upravljali zdaj eni, zdaj drugi, kosili so seno, pasli živino, njive je zarasel plevel, poslopja so začela propadati — pogodbe pa niso in niso mogli skleniti.

Najprej baje zato, ker prejšnji predstavnik zadruge ni bil pooblaščen za sklepanje in podpisovanje pogodb, zatem zato, ker vodstvo laške zadruge ni videlo smotra v živinoreji na Šmohorju, zatem zato, ker je Jurkovšek postavljal previsoko ceno — pogodili so se namreč (1958. leta z Lavrincem, podpisal pa je Jeran), za 475 tisoč dinarjev za vsa poslopja razen kozolca in nekaj nad 20 hektarjev zemlje, od katerega je večji del gozd. Po treh letih so namreč posestvo znova cenili in mu prisodili vrednost poldrugega milijona dinarjev.

Kot smo že rekli, so v tem času gospodarstvo upravljali poslovna zveza, pa zadruga. Ko je po neuspelem obljubljanju Jurkovšek začel pretiti in končno tudi tožil zadrugo, je sodišče razsodilo!, da je posestvo vendar njegovo, ker nima veljavne pogodbe. Ko je na sodišču propadel, se je pritoževal dalje. Vsi so mu zatrjevali, da se mu je zgodila krivica, kajti kaj naj dva starejša človeka s šestimi otroki po 4 letih na Šmohorju naravi prepuščenega posestva začneta, pomagati pa jima niso mogli, razen s priporočili in nasveti.

Pri tem je zanimivo, da so potem predstavniki zadruge zopet sprejeli in priznali pogodbo. Tokrat so pogodbo nekoliko spremenili, da bi namreč naj Jurkovškova v zamenjavo odkupila stanovanjsko hišo v Laškem, katero so ocenili na preko 4 milijone dinarjev. Po ponovni ocenitvi so izvedenci preko 100 let staro hišo ocenili na nekaj več kot milijon dinarjev — brez poslovnih prostorov, ki bi naj ostali zadrugi. Tokrat so ocenjevali, tretjič — tudi posestvo, znatno nad prvotno ocenjeno vrednost. Pa se je zopet zapletlo, kajti tokrat bi morala zadruga doplačati. Končno je vodstvo zadruge odkrilo ventil v tedaj veljavnem zakonu in priporočilu, da zadruga ne sme prodajati svojih osnovnih sredstev privatnikom. Med tem so Jurkovškova s šestimi otroki že vselili v eno sobo neprodane hiše...

DIREKTOR KMETIJSKE ZADRUGE JE SICER NASEMU SODELAVCU ZAPRETIL S TOŽBO, VENDAR UREDNIŠTVO SMATRA, DA SE JE ŠALIL, ZATO SESTAVEK KLJUB TEMU OBJAVLJAMO.

Tako je še danes. Razloček je le v tem, da so Jurkovškovi po smrti stanovalke v sosednji sobi — zasedli še to sobo. Razen tega je posestvo sedaj na področju lovskega rezervata muflonov, divjih svinj in ostalih živali... In da je minilo osem let od prve pogodbe, ki so jo popravljali, dopolnjevali, spreminjali — le potrdili je niso! Ob tem si lahko predstavljamo, kakšni bedi in siromaštvu je bila Jurkovškova družina izpostavljena, saj je bila njegova začetna plača 9 tisoč dinarjev. Oba z ženo bolehata, otroci se pa šolajo.

Zaradi takega odnosa je Jurkovšek poleg propadlega posestva oškodovan še, če ničesar drugega ne računamo — za nekaj tisoč dinarjev otroških doklad, ki jih, ker »ima« zemljo — ne prejema. Ko smo pred dnevi povprašali nekatere občane, ki so bili kakorkoli v zvezi s to zadevo — so bili vsi mnenja, da se je Jurkovšku zaradi malomarnosti in neodgovornosti zgodila krivica. Ko pravimo vsi, tu nismo prišteli predstavnika zadruge, sedanjega direktorja, ki trdi, da tega primera nima smisla reševati, kajti v Jugoslaviji je na tisoče večjih oškodovancev kot je Jurkovšek.

Pri tem je poudaril, da ima Jurkovšek za Jugoslovana nadpovprečno stanovanjsko ugodje, saj poseduje v zadružni hiši 120 kvadratnih metrov površine. Ko smo nekoliko pozneje s tistim direktorjem to preverjali, smo ugotovili, da ali sam zadeve ne pozna temeljito, ali pa vede zamegljuje resnico, ker: večina podatkov, ki jih je posredoval, ni točna. Tako je trdil, da zadruga ni nikoli uporabljala Jurkovškovega posestva, pozneje smo skupno ugotovili, da je v njegovi pisalni mizi račun za »najemninb« posestva in vrednost 72.380 dinarjev, kolikor je imela zadruga s posestva koristi. Te vsote po direktorjevi izjavi Jurkovšku niso izplačali, ker je »dolžan« najemnino za stanovanje. (Najemnina znaša 650 dinarjev na mesec, vendar pogodba ni bila sklenjena!) Torej ima Jurkovšek vplačane najemnine za dokaj mesecev...

Ob tem ne bi omenjali znova, v kakšnih razmerah je Jurkovškova družina živela in koliko bi teh 72.380 dinarjev (kljub temu, da je to simbolična vsota za več kot 20 hektarjev veliko posestvo!), njemu in njegovi družini v tistih dneh, pa tudi danes pomenilo. O reševanju, vsaj glede vodstva zadruge, po izjavi direktorja, ni govora, ker zadruga v Jurkovškovi zadevi ni ničesar kriva. Tako ostaja vse tako, kot je, razen, da bodo Jurkovškovo družino vrgli iz stanovanja, ker ni podpisal najemninske pogodbe in ker ne plačuje najemnine!!! (Izjava direktorja, op. p.).

Ko zdrav človek to vse zbere in razbere, loči zrnje od plevela in si natoči čistega vina, pride do podobne izjave, kot jo je ob tej priložnosti izrekel podpredsednik občinske skupščine v Laškem, tov. Prosen, ki je zadevo poskušal sporazumno rešiti:

»V tem primeru ne gre, da bi človek karkoli pridobil, ne, dati mu je samo tisto, kar mu pripada. Jurkovškov primer pa je moderna zgodba Hlapca Jerneja... Ne more doseči pravice, ki mu pripada! Tudi tu na občini, pa še prej je o tem razpravljala Socialistična zveza — smo poskušali zadevo pametno rešiti. Prišli smo že do skupnih rezultatov, toda vodstvo zadruge je čez noč znova spremenilo svoje želje in zahteve — in tako iz leta v leto! Rešitev je odvisna od dobre volje zadruge, kajti s tem bi se vse uredilo.

Če zadruga takoj, danes odda, ne prodato hišo, nima nobene izgube, ker je hiša stara, v celoti zasedena s stanovalci, torej nobene koristi. Čez nekaj časa bo treba hišo popravljati... Veste, zadruga bi pridobila več, če bi se več ukvarjala s kmetijstvom...!«

K temu ni treba pripisati nobenega »post festum«, ker skopo opisan primer razmer in način, kako nekateri pojmujejo in uresničujejo družbeno dejavnost, lepo kaže te ljudi, ki na vsa usta tolmačijo socialistično moralo, vendar le takrat, ko za tem posredno ali neposredno slutijo korist.

J. Sever

Ti železni konjički so bili še do nedavna ponos njihovih lastnikov, sedaj pa samevajo. Eni zato, ker njihovih lastnikov ni več na zemlji, drugi pa zato, ker čakajo, da jih bodo prepeljali na odpad. In vendar vse več voznikov sili, da bi svoje vozilo pridružili k tem na sliki. Ali je človeško življenje, če že ne avtomobil — res tako poceni?! — Kaže, da vozniki o tem le redko razmišljajo, saj je iz dneva v dan vse več nesreč, vse več invalidov in mrtvih. Na sliki: pokopališče avtomobilov na dvorišču gasilskega doma. (Foto: J. S.)

OBIRANJE HMELJA V LOKI PRI ZIDANEM MOSTU

DOVOLJ DELA ZA PRIDNE ROKE

Podobno kot v Savinjski dolini so tudi v Zasavju začeli obirati hmelj. Seveda je tu hmelja manj, zato je manj tudi obiralcev, toda kljub temu pomeni sedanji čas za marsikoga obdobje, ko se bo odločilo, kakšen bo njegov zaslužek. Hmelj so začeli v Loki gojiti leta 1958. Začeli so z desetimi hektari, lani pa so uredili še deset hmeljišč. Letos so prve kobule obrali že 14. avgusta. Najprej je bilo nekoliko težav, ker je v dolino prišlo premalo obiralcev, zdaj pa, ko jih je okrog 250 in jim pridejo pomagat še fantje iz vzgojno poboljševalnega doma v Radečah, je pridnih rok dovolj.

Na dan oberejo približno 2 tisoč 500 škafov, posamezniki pa od 15 do 20 škafov. Med njimi je tudi nekaj posebno spretnih; le-ti pa se lahko pohvalijo tudi s 25 škafi obranega hmelja na dan. Če računamo, da prejmejo za škaf ali mernik 150 dinarjev, je to že kar lep zaslužek. Hmelj sušijo v sušilnici, kjer je nameščeno »pekalo«, pri katerem delajo v dveh izmenah.

Letos je kmetijski kombinat Zasavje iz Ševnice zgradil sodobno trinadstropno hmeljsko skladišče z električnim dvigalom, ki je proizvod Vegrada iz Velenja. V skladišče so namestili tudi ovlaževalec hmelja, ki ga je instaliral Agroservis Šempeter.

In kako je z letino in kvaliteto hmelja? Na hektar oberejo letos od 1400 do 1500 kilogramov hmelja in tudi kvaliteta je kar v redu. V povprečju petih let je bilo v Loki kar 80 odstotkov od vsega hmelja kvalitete prve in druge vrste.

Za obiralce so uredili ležišča v gospodarskem poslopju obrata, jedilnice pa so uredili sicer na prostem, vendar pod streho. Za oskrbo plača obiralec 450 dinarjev dnevno, dobi pa povrnjene potne stroške.

Zdaj si želijo samo še primernega vremena, pa bo hmelj obran do določenega roka in tudi prezrel ne bo. V takem primeru bi kvaliteta namreč močno padla.

Prevzemanje in merjenje hmelja v Loki pri Zidanem mostu.

Slaba dostava pošte

V št. 31 Celjskega tednika ste objavili dopis tovariša Jurc Jožeta iz Cerovec 26 Šentjur pri Celju z naslovom »Slaba dostava pošte«, v katerem dopisnik zahteva javni odgovor. Zato prosimo, da objavite naslednje sporočilo:

Pošta Šentjur pri Celju ima za svoj dostavni okoliš, kot vsaka druga pošta, uradno določeno pot. Za nekatere odročne hiše v hribovitem predelu se pošiljke dostavljajo posredno, to je preko zbiralnice ali zbirnih predalčkov. Tako je urejeno tudi za Cerovec hišne številke 26 do 30. Pošiljke za te hiše se dostavljajo na št. 8. V načrtu imamo, da bomo na tej hiši namestili zbirne predalčke, kamor bo pismonoša vlagal pošiljke, naslovniki bodo imeli ključ in bodo iz teh predalčkov dvigali, pa tudi vlagali svoje pošiljke za odpravo v druge kraje.

Del Cerovca je hribovit, tako tudi skupina hiš 26 do 30 (Šohta). V tem dostavnem okolišu prehodi pismonoša dnevno 25 km. Zaradi hribovitosti področja lahko le delno uporablja kolo. Če bi dostavljal tudi v Šohto, bi se mu pot povečala za 3 km. Pošiljk za ta kraj pa ni. Na dnevni časopis ni nihče naročen, samo v dveh hišah imajo Celjski tednik. Dejstvo je, da so prebivalci hribovitih področij prikrajšani glede dostave pošiljk, vendar se to kljub prizadevanju ptt podjetja ne more v celoti odpraviti. To pa ni samo slučaj šentjurske pošte, pač pa tudi drugod doma in v svetu.

Podjetje za PTT promet
Celje

ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV SE BO V KRATKEM PRESELIL

BIL JE ŽE SKRAJNI ČAS

Zavod za rehabilitacijo invalidov iz Celja je dobil nove prostore. Nove delavnice so bile že nujno potrebne, saj so bile dosedaj premajhne, utesnjene in neprimerne. Otežkočale so delo, ovirale proizvodnjo in takšne prav gotovo niso nudile pravih delovnih pogojev že tako težjemu delu invalidskih rehabilitantov.

Invalide sprejmejo vsako leto na testiranje, kjer ugotove telesne in psihične sposobnosti. Lansko leto so testirali 130 invalidov. Na zavodu je končalo rehabilitacijo 22 invalidov, 38 v drugih delovnih organizacijah, 35 invalidov so zaposlili v delovnih organizacijah in kar 51 % jih je ostalo na zavodu. Na testu ugotove tudi ali je invalid sposoben za delo, ki ga je opravljal pred nezgodo ali pa se mora prekvalificirati in kakšna je seveda pot, da pride do drugega delovnega mesta. Tako ugotovijo ali se mora predhodno usposobiti za delo ali pa se lahko brez tega vključi v delo. Invalidske delavce usposabljajo na dva načina: na samem zavodu ali pa jim omogočijo rehabilitacijo na drugem delovnem mestu; seveda pod nadzorstvom zavoda. Težje primere zaposlijo na samem zavodu, predvsem v lesni in kovinski galanteriji ter v šivalnicah. Po usposobitvi pa zaposlijo delavca v drugih delovnih organizacijah. Najtežje invalide zaposle na zavodu.

Zavod za rehabilitacijo invalidov je samostojna delovna organizacija. To pomeni, da mora izpolnjevati vse pogoje s svojimi poslovnimi sodelavci, da lahko obstaja in pomaga usposabljati invalide za normalno delo. Zavod bi moral imeti najboljše pogoje za delo, vendar pa so slabši kot v ostalih delovnih organizacijah. Tako imajo obrate razmetane po vsej bližnji in daljnji okolici Celja in tudi v sedanjih delavnicah v Ipavčevi ulici v Celju so s prostorom zelo na tesnem. Delovna mesta imajo na hodniku, v majhnih sobah je premalo prostora za stroje, kaj šele za ljudi; proizvodnja pa mora teči naprej. V takšnih finančnih pogojih, predvsem sedaj po reformi in prostorni stiski je tudi delo strokovnjakov, ki usposabljajo invalide otežkočeno.

Zato je bila gradnja novih prostorov nujna in znesek 280 milijonov, kolikor je veljala gradnja, je upravičen. Opremo za nove sodobne delovne dvorane so prispevali na zavodu sami. Pravkar končujejo zadnja obrtniška dela in pričakujejo, da se bodo že konec tega meseca preselili v tako potrebne in pričakovane nove delavnice.

J. P.

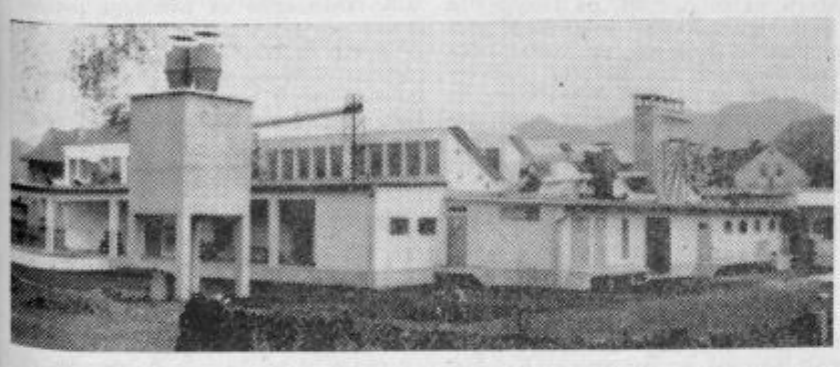

AVTOMOBIL ZGOREL

Voznik osebnega avtomobila, nemški državljan Stanislav Potočnik roj. v Selcah pri Vojniku je vozil iz Celja proti Štoram. Ko je pripeljal z neprimerno hitrostjo na oster in nepregleden ovinek pri hiši št. 89, ga je zaneslo s ceste v obcestni jarek, nato je peljal po njem, zadel v podcestni kanal in se prevrnil na streho. Avtomobil se je takoj vnel in pričel goreti, potnike pa so rešili mimoidoči. Ker je avtomobil popolnoma zgorel je škode za 18.000 N-dinarjev. Voznik je pri nesreči dobil izpah desnega kolka, njegov brat Oto Potočnik poškodbo na levi roki, Ivan Vranc težje poškodbe na glavi in pretres možganov in Jože Vranc poškodbe po glavi. Potniki so iz Selc pri Vojniku.

DRAMSKA SKUPINA IZ GRIŽ PRESENETILA

DIVJI LOVEC V GRIŽAH

Prebivalci Griž so zelo ponosni na svoje letno gledališče, vendar ga žal redkokdaj uporabljajo. Končno so po letu dni molka reflektorji le spet obsijali prizorišče, kajti domačini so pripravili igro Frana Saleškega Finžgarja »Divji lovec«.

Režiser Ivan Mikek je zbral okrog sebe same mlade igralce in je z njimi uspel prikazati podobo takratnega kmečkega življenja. Posebno sceni v krčmi in pri kovaču sta bili zelo pristni, medtem ko sta se med igralci najbolj odlikovala berač Tonček (Slavko Pader) in divji lovec Janez (Jože Gaberšek).

Občinstvo je predstavo lepo sprejelo, zlasti so bili veseli zato, ker so se na odru predstavili domači igralci. To je seveda čisto nekaj drugega kot gostovanje drugih dramskih skupin, saj z domačimi ljudmi tudi publika bolj živi in z njimi sodeluje. Ta podpora domačinov pa bi igralcem lahko bila tudi vzpodbuda za nadaljnje delo.

Matična dejstva

od 14. do 20. 8. 1966 na območju matičnega okoliša Žalec

1. Rojstev ni bilo

2. Zakonske zveze so sklenili: Alojz, Karl Vozlič, prometnik iz Osluševci št. 24, obč. Ormož in Ana Grešak, delavka z Vrbja št. 88; Mirko Colnarič, avtoelektričar iz Rač št. 28, obč. Maribor-Tezno in Jožefa Govek, tov. delavka iz Prebolda št. 106.

3. Umrli so: Ivan Blaznik, star 68 let, kmet iz Dobrteše vasi 26; Iztok Grobeljnik, star 4 leta, sin ključavničarja iz Žabukovice 133; Dominik Strmšek, star 54 let, poljedelec iz Podsrede 35; Janez Hribernik, star 64 let, soc. podpiranec iz Polzele 18; Ivan Ratej, star 82 let, upokojenec iz Pernovega 4; Marija Kočevar, roj. Kovačič, stara 66 let, druž. upokojenka iz Letuša 109; Martin Kropovšek, star 67 let, kmet iz Jeronima 28.

DIAPOZITIVI

Bratje Marinšek iz Kozjega so že nekajkrat pripravili zelo zanimiva predavanja o svojih potovanjih po Evropi in domovini. Tudi pred kratkim so v prenapolnjenih prostorih osnovnih šol na Pilštanju, Bučah in Koprivnici predavali o Švici, Italiji in domovini ter prikazali veliko izredno lepih barvnih diapozitivov.

Gledalci si takih predstav še želijo, saj so hkrati prijetno razvedrilo, pa tudi naučijo se marsikaj.

Avtomobilski servis v Konjicah

Kmalu bodo Slovenske Konjice bogatejše za potreben objekt. Dobili bodo namreč avtomobilski servis, ki ga bo uredilo podjetje Slovenija avto iz Ljubljane. Servis bo v neposredni bližini sedanje prodajalne, in ker je tudi bencinska črpalka oddaljena le 100 m, bodo vsi potrebni objekti za avtomobiliste na istem kraju. Vedno več je lastnikov avtomobilov v Slovenskih Konjicah in s servisno delavnico si bodo prihranili marsikateri dinar, saj jim ne bo treba že za vsako malenkost oditi v Celje.

V. L.

OTROŠKI VRTEC

V Slovenskih Konjicah bodo že letošnjo jesen dobili nov otroški vrtec. Potrebna denarna sredstva so zagovoljena in bodo lahko pričeli z gradnjo kmalu. V vrtcu bo prostora za 20 otrok in ker bo vrtec v bližini novih stanovanjskih blokov, otrokom ne bo potrebno hoditi na drugi konec mesta kot doslej, ampak bodo imeli vrtec v bližini. V. L.

TV od 28. 8. do 3. 9.

Nedelja, 28. 8.

9.25 Poročila (Zagreb;) 9.30 Filmi za otroke (Beograd); 10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb); 10.45 Ventilator — oddaja studia Sarajevo (Zagreb); 11.15 Kapetan Tenkeš — madžarski serijski film (Ljubljana); Sportno popoldne; 18.55 Kotalkanje v Velenju (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.45 Zabavno glasbena oddaja (Zagreb); 21.45 Golo mesto — serijski film (Ljubljana); 22.35 Zadnja poročila (Ljubljana).

Ponedeljek, 29. 8.

18.40 Poročila (Ljubljana); 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse (Ljubljana); 19.15 Tedenski športni pregled (Beograd); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.45 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Pergolesi: Zaljubljeni bratec — TV opera (Ljubljana); 21.30 Oddaja zabavne glasbe — studio Sarajevo (Beograd); 22.00 Zadnja poročila (Ljubljana).

Torek, 30. 8.

15.25 Budimpešta: Atletsko evropsko prvenstvo (Evrovizija); 19.15 Dokumentarni film (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.45 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 Zelena ruta — ameriški celovečerni film (Ljubljana); 21.30 Zadnja poročila (Ljubljana).

Sreda, 31. 8.

16.55 Budimpešta: Evropsko atletsko prvenstvo (Evrovizija); 19.20 TV pošta (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.45 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 C. Goldoni: Grobijani — predstava SNG Trst (Ljubljana); 21.30 S kamero po svetu (Ljubljana); 22.00 Zadnja poročila (Ljubljana).

Četrtek, 1. 9.

17.30 Budimpešta: Evropsko atletsko prvenstvo (do 19.00 — Evrovizija); 19.15 Ljudje ob reki — reportaža (Zagreb); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.45 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Studio 13 — zabavno glasbena oddaja (Zagreb); 21.30 Z vodo — reportaža (Zagreb); 21.50 Rezerviran čas (Ljubljana); 22.10 Jazz festival na Bledu (Ljubljana); 22.30 Zadnja poročila (Ljubljana).

Petek, 2. 9.

17.30 Budimpešta: Evropsko atletsko prvenstvo (Evrovizija); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.35 Sen kresne noči — angleški celovečerni film (Ljubljana); 22.00 TV obzornik (Ljubljana).

Sobota, 3. 9.

16.30 Budimpešta: Evropsko atletsko prvenstvo (Evrovizija); 18.30 Film za otroke (Ljubljana); 18.45 1 : 1 — glasbena oddaja (Zagreb); 19.25 Vsako soboto — pregled TV sporeda (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.45 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Poljudnoznanstveni film: »Naše prijateljice živali« (Ljubljana); 21.00 Rezerviran čas (Beograd); 22.00 Svetnik — serijski film (Ljubljana); 22.50 Zadnja poročila (Ljubljana).

RADIO CELJE

Nedelja, 28 avgusta: 11.00 Napoved čas in programa; 11.05 Pogovor s poslušalci: predstavljamo letošnje Šlandrove nagrajence — ZPD France Prešeren; 11.20 Obvestila; 11.30 Za nedeljsko razvedrilo; 11.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.45 Stane Verbič: Od Slovenskega Primorja do Kavkaza (tretje nadaljevanje in konec), spomini iz partizanskega življenja.

V dnevih od 29. avgusta do 3. septembra bo napoved časa in programa vsak dan ob 16.00, čestitke naših poslušalcev ob 16.05, celjska kronika ob 17.00 ter obvestila ob 17.15. Razen tega se bodo zvrstile še naslednje oddaje:

ponedeljek, 29. avgusta: 17.25 Športni pregled; 17.40 Iz simfonične glasbe;

torek, 30. avgusta: 17.25 Mladinska oddaja; 17.40 glasba z izposojenih plošč;

sreda, 31. avgusta: 17. 25 Iz dela celjske občinske skupščine; 17.35 Ansambel Ota Pestnerja, poje mali Oto;

četrtek, 1. septembra: 17.25 Radijski feljton; 17.40 Domači zbori;

petek, 2. septembra: 17.25 Naša reportaža; 17.40 Za vsakogar nekaj;

sobota, 3. septembra: 17.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — (drugi del); 17.40 Za prijeten konec tedna.

Vse oddaje ob delavnikih trajajo do 18. ure.

MUZEJ OB SAVINJI

(O novem lapidariju)

Lep čas ni naš tednik poročal o muzeju, ki ima mnogo občudovalcev, zlasti onih, ki vrednotijo našo arheologijo.

Kamnito gradivo rimskega porekla, ki se je ohranilo za naš čas, je v lepem številu zbrano v celjskem lapidariju. So to pretežno nagrobniki in are, arhitektonski členi in plastike, seveda, marsikaj tudi v odlomkih fragmentirano. Napisi so kaj značilni za lokalno zgodovino, marsikaj od teh je prišlo v svetovno literaturo. Gradivo ni zgolj pomembno za Celeio in našo provincialno rimsko kulturo, marsikaj sega čez ta okvir. Kaj često prihajajo domači in tuji arheologi na študij v celjski lapidarij, v želji, da se na kraju samem soočijo s spomeniki. Dolga je tudi vrsta tujih turistov, ki jih privede želja, spoznati mimo krajine in njenega ljudstva hkrati njegovo zgodovinsko izročilo. Nemara ne bo pretirana trditev, da je celjski lapidarij naša najdragocenejša zbirka, katero smemo s ponosom pokazati sebi in svetu.

Dolga desetletja je bilo gradivo deponirano v dvorišču Glasbene šole. Spomeniki niso bili niti konservirani, še manj pa dovoljno zaščiteni. Ko je muzej pridobil svojo zgradbo se je začelo resno misliti na selitev gradiva pod lastno streho. Težkoče, ki so preprečevale to zamisel, dolgo niso bile premagane. Le predolgo so bili kletni prostori zasedeni, služili so za vinsko klet. Ko je bila po dolgotrajnih bojih klet sproščena, ponovno nismo prišli na cilj. Klet je bilo potrebno sanirati, prostore dostojno obnoviti. Vse to je zahtevalo velika bremena, ki so bila porazdeljena na več let.

Prva postavitev lapidarija je bila provizorna, čeprav kronološko urejena, še zdaleka ne v smislu sodobnega pojmovanja prezentacije muzejskih objektov. Spomeniki so bili postavljeni na gola tla brez podstavkov. Vidljivost je bila slaba, čitljivost napisov v mnogih primerih možna le z baterijsko osvetljavo. Pretežno število kamnov ni kazalo vabljivega lica, očrnelost, okvare, vse to je motilo občutljivo oko, v kar največji meri pa kustose, ki so po službeni dolžnosti odgovorni za spomenike. Nadaljevanje opisane faze je zopet trajalo več let. Sedaj je treba opraviti še zadnji korak: postavitev kamnov na podlago, konserviranje materiala in oprema z napisi. Ta naloga ne more biti dolgotrajna, čeprav so namenska sredstva skopo odmerjena.

Kaj doživlja obiskovalec ob ogledu lapidarija? Ob vstopu v kletne prostore ga preseneti opečni obok nad stopniščem z lepo enostavno ornamentirano strukturo iz davnih dni. Estetu se ob vstopu oko zaiskri nad tem nemim pozdravom. Kletni prostori s starinskimi oboki, temna tla, preprosto oblikovane stene, vse to daje nevsiljiv lepotni okvir spomenikom. Spomeniki sami še niso dokončno razvrščeni, so dragocena plemenita vsebina te arheološke razstave. Že sam sprehod po lapidariju je bogat, tudi za one, ki se ne poglabljajo v napise. Še tako na oko nepomemben fragment ima za današnjega gledalca zgodovinski in estetski čar. Sleherni kamniti ostanek priča o neizmernem zakladu rimske civilizacije, rimske kulture. Koliko mikavnosti je v kamnu, ki ohranja le eno črko, saj je kot mozaičen kamenček monumentalne podobe Rima, večnega mesta. Za nas so naravno na moč pomembni napisi, v katerih je poimenovana CELEIA. Ti napisi imajo v zboru rimskih mest enakopravno mesto mednarodnega značaja, trajne vrednosti. Z njimi smo postavljeni v okvir svetovne zgodovine! Ta zavest naj vzbuja v Celjanih ponos, ki je večje veljave kot tisočere muhe enodnevnice. To izročilo nas vsestransko obvezuje, zaradi tega ne žalujemo za doračijami, ki jih vselej s težavo dovoljujemo. Rimska preostalina, ki nam je ohranjena, govori o nekdanji veličini in pomenu Claudie Celeie. Mnogo tega razbere obiskovalec tudi v lapidariju, vendar mnogo gradiva je še deponiranega. Lapidarij je pretesen da bi zaobjel vso nakopičeno bogastvo. Sreča v nesreči, v zamislih je še vrtni lapidarij ob Savinjskem nabrežju. Tu bodo zaživeli še posebej rimski miljniki, ki jih hrani arheološki oddelek v večjem številu kot edini v Sloveniji. Poleg teh pa stebri s kapiteli, arhitravi in drugi arhitektonski členi, ki radi predimenzioniranosti ne gredo v okvir kletnega lapidarija. Če bo možno realizirati zamisel tega ali onega vrtnega paviljona, za rimske mozaike, bi bilo to v slovenskem merilu veliko dejanje, zlasti za starokrščanske mozaike, katere bi mogli sestaviti iz ohranjenih skic. Gre za tlak bazilike iz 5. do 6. stol., ki je bila na zemljišču sedanjega poštnega poslopja. Iz tega obdobja je na slovenskih tleh bore malo gradiva. Lahko si predstavljamo, kako poudaren položaj bi pridobil naš muzej, če se zamisel, ki je izvedljiva, uresniči.

Ne eden, ne drugi lapidarij ne moreta biti v medsebojni konkurenci, saj se bosta izvrstno dopolnjevala. Celjski lapidarij in njegov arheološki oddelek pa bo povzdignjen v prvo republiško stopnjo. Naštete naloge so velike, vredne naporov muzealcev in podpore celjske javnosti. Za podroben študij lapidarijskega gradiva je potreben katalog, ki ga je že pripravila kustos Vera Kolšek. Še več, katalog je v tisku in verjetno bo tja do jeseni natisnjen. Katalog naj zadovolji strokovnjaka, pa tudi ljubitelja starin. Znanstveni katalog celjskega lapidarija pripravlja arheolog Jaro Šašel v Ljubljani. Podobne publikacije so zahtevne, tako s strani avtorja, kakor tudi s strani založnika. Zaradi teh dejstev bo še preteko mnogo vode v Savinji, dokler bo zagledal beli dan.

Katalog Kolškove bo opremljen s tekstom, reprodukcijami in kartami, odnosno legendami. Katalog bo izpolnil v veliki meri naše želje in če se že Celjani radi postavljamo bodi zapisano, da bo prvi katalog muzejskih lapidarijev v Sloveniji. Kot prvi je tudi v osnutku katalogov in vodičev, ki jih izdaje Zavod za varstvo spomenikov v Ljubljani. Celje bo tako pridobilo med prvimi muzeji po vseh načelih stroke urejeni lapidarij, ki bo tudi po razsežnosti med največjimi v naši republiki.

A. S.

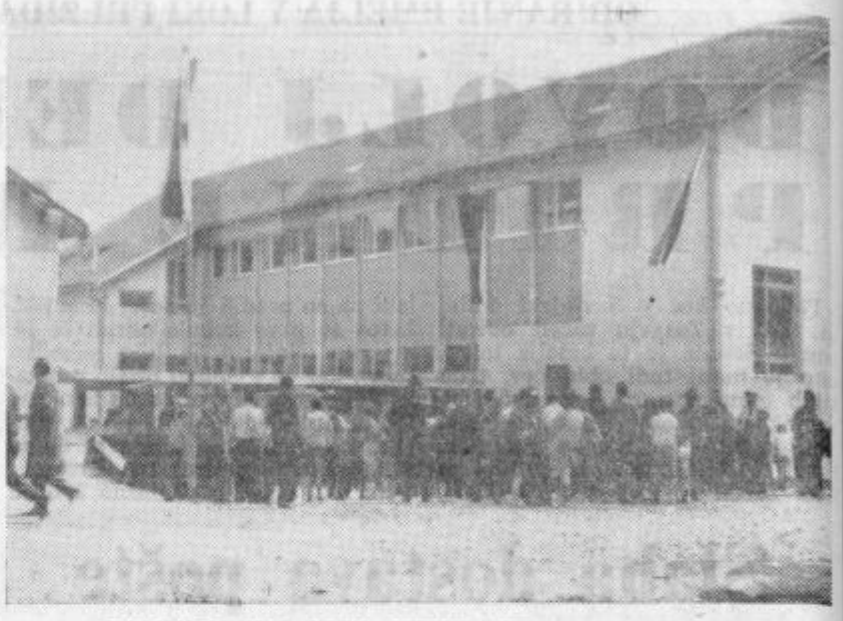

POLEG OTROŠKEGA VRTCA, LJUDSKE KNJIŽNICE IN AVTOMATSKE TELEFONSKE CENTRALE V ŠENTJURJU SO V OKVIRU PRAZNOVANJA OBČINSKEGA PRAZNIKA ODPRLI V NEDELJO, 21. AVGUSTA V SLIVNICI TUDI NOVO OSNOVNO ŠOLO. PRI NJENI GRADNJI SO SODELOVALI PRAVZAPRAV VSI OBČANI ŠENTJURSKE OBČINE; NJENA VREDNOST PA ZNAŠA 175 MILIJONOV STARIH DINARJEV. KO JE O TEJ ŠOLI GOVORIL PREDSEDNIK ŠENTJURSKE OBČINSKE SKUPŠČINE, VINKO JAGODIČ, JE MED DRUGIM DEJAL:

»VLOŽENA SREDSTVA SE BODO NAJBOLJE VRAČALA, ČE SE BODO S POUKOM IN VZGOJO NA TEJ ŠOLI USPOSABLJALI MLADI V SPROŠČENE, SPOSOBNE IN POŠTENE DRŽAVLJANE. TAKRAT BODO NAJBOLJE POPLAČANE ŽELJE IN NAPORI ZA IZGRADNJO TEGA OBJEKTA, DA BO MLADI ČLOVEK IZ LOKE, PREVORJA IN SLIVNICE ENAKOVREDEN TISTIM, KI OBISKUJEJO SREDNJE, VIŠJE IN VISOKE ŠOLE. MNOGO RAZUMEVANJA JE ZA IZGRADNJO TE ŠOLE POKAZAL KOLEKTIV LESNE INDUSTRIJE BOHOR, KI JE S SREDSTVI POMAGAL OBČINSKI SKUPŠČINI K DOKONČNI IZGRADNJI.

VSEM, KI STE PRIPOMOGLI K IZGRADNJI TEGA POMEMBNEGA ŠOLSKEGA OBJEKTA KOT SPOMENIKA, SE NAJLEPŠE ZAHVALJUJEM.« —mb

V vrtcu bo zares lepo

NOVA VARSTVENA USTANOVA V ŠENTJURJU

Z ustanovitvijo otroško varstvene ustanove so v Šentjurju pri Celju začeli orati ledino na tem tako pomembnem področju. Ureditev otroškega vrtca je veljala sicer šest milijonov dinarjev — sredstva so zbrale delovne organizacije in občinska skupščina — vendar se bo ta denar prav gotovo bogato obrestoval.

Šentjur se je v obdobju po osvoboditvi močno razvijal. Dobil je svojo industrijo, povečalo se je število prebivalcev, stanovanjska gradnja in ker se je v delovno razmerje vključilo tudi veliko žena, je bilo otroško varstvo že delj časa zelo pereče. Zdaj so otroško varstveno ustanovo končno uredili in otroci bodo že od tretjega leta naprej deležni organizirane igre in vzgoje.

V šentjurski občini predvidevajo, da bodo podobne otroško-varstvene ustanove morali urediti tudi na Ponikvi in morda še kje drugje, saj se z večanjem števila otrok povečuje tudi problem njihovega varstva.

Rok za pripombe je samo do 20. septembra 1966

NAM ZARES NI NIČ MAR?

Kako bomo v prihodnje financirali izobraževanje?

Še nekaj dni pa bo preteklo skoraj dva meseca, kar je bil objavljen v posebni prilogi »Dela« osnutek predloga zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje v SR Sloveniji. Res je, da sta meseca julij in avgust — meseca dopustov in počitka, kar je zelo verjetno glavni razlog, da se doslej še ni razvila živahnejša razprava o omenjenem predlogu zakona. Ker pa gre za izredno važen zakon, ki poskuša urediti del naše družbene nadgradnje, ne bi smeli zamuditi nobenega dneva več, da pritegnemo v to razpravo čim širši krog občanov, še predvsem pa prosvetne delavce, delovne organizacije in člane organov upravljanja v vzgojnih in izobraževalnih ustanovah.

Zato bi bilo potrebno, da se čimprej sestanejo aktivi upraviteljev šol tako I. kot tudi II. stopnje, da se takoj začne z razpravami v varstvenih ustanovah, šolskih kolektivih in nekaterih drugih delovnih organizacijah ter v ustreznih organih upravljanja. Proti koncu teh širokih razprav pa bi vsekakor kazalo, da bi Svet za šolstvo skupaj z Občinskim odborom SZDL organiziral javno tribuno v občinskem merilu, na kateri bi skušali sumirati in izoblikovati dokončna stališča, na podlagi predlogov in mnenj, ki so se v diskusiji najpogosteje pojavljale.

Zakon daje že v svoji zasnovi možnost široke diskusije z alternativnimi predlogi. Ko se bomo odločali med alternativnimi rešitvami, pa bo zelo važno, da se bomo za posamezno inačico odločili po predhodni temeljiti presoji tako prednosti, kot tudi slabosti predloženih alternativ. Pri formiranju izobraževalne skupnosti, kot novega samoupravnega organa na področju vzgoje in izobraževanja in pri uporabi sredstev za izobraževanje, ne bi smeli pozabiti na to, da je bil pri deetatizaciji šolstva dosežen že doslej velik uspeh, da občine zelo dobro poznajo stanje v šolah, da bi se takšna skrb morala obdržati tudi v bodoče s tem, da pa moramo priti v nekaterih pogledih do enotnih konceptov v slovenskem merilu in to pri tistih šolah, ki presegajo pomen ene ali dveh občin.

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo je v obrazložitvi povedal, da stalni in obvezni viri po vsej verjetnosti ne bodo mogli zagotoviti vseh potreb za osnovno dejavnost izobraževalnih zavodov. Tista mesta v predlogu zakona, kjer bi morale biti vpisane številke — višina posameznih virov, pa je namenoma pustil prazne — brez procentov. Ali je to nezaupnica slovenski javnosti, na katero so se obrnili, da razpravlja o predlogu zakona? Sigurno je tudi to eden od razlogov, da je razprava manj živahna, kot bi bilo pričakovati. Zato je skrajni čas, da Sekretariat nemudoma objavi tudi potrebne številke.

20. september 1966 — skrajni rok za dostavo pripomb — je pred vrati. Zato bi morali vsi, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem in vsi, ki jim ni vseeno, kako bo urejen ta del naše superstrukture, vsak na svojem mestu storiti vse, da bo razprava o osnutku predloga zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje v SR Sloveniji res temeljita in da bodo pripombe in predlogi pravočasno posredovani Sekretariatu za prosveto in kulturo. Le s široko izmenjavo mnenj, stališč in predlogov bomo dosegli, da bo predloženi zakon dejansko odraz potreb in realnih želja v okviru naših možnosti.

Knafelc Franc

UREDNIKI TOVARNIŠKIH LISTOV SO SE SESTALI

Večja samostojnost

Na skupnem sestanku urednikov tovarniških glasil Ingrada, EMO, Železarne Store, Cinkarne, Libele in Aera, so uredniki ustanovili svoj svet, svoj uredniški kolegij, ki jim bo pomagal pri boljšem urejanju tovarniških glasil.

Tovarniški listi, ki izhajajo v veliki nakladi in ki mnogokrat preraščajo okvire tovarne in ki v prvi vrsti pomenijo neposredno obveščanje delovnega človeka o njegovem okolju, o njegovem delu in o sklepih delavskega sveta, so pri izdajanju naleteli na mnoge težave. Težave same so nastajale v tovarni, ki list financira in seveda tovarna zahteva vse drugačno pisanje, kot pa ga napiše novinar skozi svojo prizmo. V tovarnah so nehote pozabili, da mora list predvsem odkrivati napake in da nanje s pravilno kritiko opozori ter tako pomaga in ne da piše samo povprečne sestavke o delu ter športu. Tako so skoraj v vseh tovarnah, kjer imajo lastna glasila, opozorili svoje novinarje, da s svojimi ostrimi sestavki kvarijo ugled tovarne, ki sama izdaja list. Prav je, da v svojem lastnem listu ne bodo prali umazanega perila ali pa tendenciozno odkrivali napake in jih še s posebno slastjo tudi objavljali, vendar pa morajo biti kritični do svojega dela in se ne bi smeli sramovati napak. Večkrat so se proti resničnemu, vendar kritičnemu pisanju, postavili po robu, vendar ne delavci ampak manjšina, ki je imela glavno besedo v tovarni in proti kateri so novinarji naperili svoje pero. V večini primerov so novinarji potegnili kratko, kot pravimo.

Tovarne se medsebojno tudi niso poznale dovolj in listi niso sodelovali, čeprav bi s tem obogatili svoje časopise. Tako so objavljali samo strogo lokalne sestavke o svoji tovarni, niso pa o istih težavah seznanili tudi ostala podjetja.

Ravno o takšnih stvareh in o tem, kako in kaj naj pišejo, da bodo listi resničen odsev življenja v tovarni pa so se uredniki pogovarjali na skupnem sestanku. Ugotovili so, da mora biti novinar opazovalec, ki opazuje in proučuje podjetje in s svojimi sestavki ne sme voditi interne kritike, ampak jo naj usmerja. Kot svet urednikov, bodo sedaj že toliko močni, da bodo sprejeli vse pritožbe. O kritiki so dejali, da nikakor ne sme biti ostra, vendar mora odkrivati napake in pri tem delu ne želijo vmešavanja organov tovarne v uredniško delo.

J. P.

SINDIKAT DRUŽBENIH DEJAVNOSTI RAZPRAVLJAL O KULTURI

PRIBLIŽAJMO KULTURO DELAVCEM

Ko je pred dnevi občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti skupaj s predstavniki delovnih kolektivov kulturnih institucij razpravljal o njihovi vlogi pri izvajanju kulturne politike ter o problemih financiranja te dejavnosti, so zabeležili nekatere ugotovitve in predloge.

Dejstvo je, da se za kulturo zanima premajhen krog ljudi. Če bi poskušali analizirati vzroke z tako stanje, bi se prav gotovo najprej srečali s pomanjkljivo vzgojo, ki niti v šolah ni takšna kot bi morala biti, v delovnih organizacijah pa se celo popolnoma neha. Kadrovske službe se z njo ne bavijo, samoupravni organi pa se tudi redkokdaj spomnijo nanjo. Tudi amaterizmu, kot kaže, nismo najbolj naklonjeni in vse preveč pozabljamo, da je lastno sodelovanje v kulturni dejavnosti najboljši način za vrednotenje vsega ostalega kulturnega in umetniškega delovanja. Da bi zainteresirali za svoje delo čim več neposrednih proizvajalcev, bi se morali delovni kolektivi kulturnih institucij lotiti zanimivejših in neposrednejših delovnih oblik. Tako bi slovensko ljudsko gledališče na primer lahko z živo besedo pojasnjevalo svoj program pred novo sezono, knjižnica bi lahko poslala v tovarne knjižne kovčke, razstavne prostore bi morali urediti tako, da bi se dijaki in učenci v njih laže seznanjali z umetnostjo, kulturne institucije bi se morale dogovoriti za trden koledar kulturnih prireditev itd. V delovnih organizacijah pa bi lahko razvijali klubsko življenje, pri čemer naj bi več pozornosti posvetili vsebini kot pa urejanju prostorov.

Sredstva sklada za kulturo so premajhna, da bi lahko krili vse najnujnejše potrebe kulturnih institucij. Vprašanje je, če se ne bi kazalo resneje pogovoriti o medkomunskem financiranju, saj mnoge kulturne institucije s svojo dejavnostjo presegajo ozke občinske meje. Verjetno pa bo treba, da bi rešili njihov težak finančni položaj, zvišati tudi prispevek obiskovalcev, ki z vstopninami, izposojevalninami in podobnimi oblikami prav tako sodeluje pri formiranju dohodka zavodov in ustanov.

Občinski odbor sindikata družbenih dejavnosti je s svojimi ugotovitvami seznanil vsa občinska vodstva družbeno političnih organizacij, občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij in tudi nekatere druge forume, ki bi po svoje lahko prispevali k izboljšanju stanja. Delovni kolektivi kulturnih dejavnosti pa bodo jeseni začeli med šolami in podjetji zelo konkretno akcijo, s katero naj bi kulturo bolj približali delovnemu človeku.

KOMPAS OBVEŠČA

POSEBNO OBVESTILO! KOLEKTIVI!

OD 1. OKTOBRA VNAPREJ NUDIMO KOLEKTIVOM, SINDIKALNIM PODRUŽNICAM IN OSTALIM POSEZONSKE CENE ZA AVTOBUSNE PREVOZE V NAJSODOBNEJE OPREMLJENIH AVTOBUSIH TIPA »MERCEDES«. IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST — ZAHTEVAJTE PONUDBE.

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. 13-dnevno potovanje z luksuzno motorno ladjo »Dalmacija« v oktobru PO »SREDOZEMLJU«. Prijave do 15. septembra 1966.

2. 7-dnevno avtobusno potovanje na AZURNO OBALO — NICA, CANNES, MONTE CARLO, CHAMONIX, MONT BLANC, AOSTA, TORINO, MERANO — v oktobru 1966. Prijave do 25. avgusta 1966.

3. 1-dnevni avtobusni izlet na BELOPESKA JEZERA, OSOJSKO in KLOPINJSKO JEZERO.

4. 8-dnevno potovanje z letalom v SOVJETSKO ZVEZO v oktobru 1966.

5. MOTORIZIRANI TURISTI! Pripravili smo vam zelo ugodne počitniške aranžmane v POREČU in ROVINJU.

6. 7-dnevno avtobusno potovanje v RIM (Trst, Padova, Firenze, Rim, Assisi, San Marino, Visario, Tarvisio). Prijave do 10. septembra 1966.

7. Preživite del svojega dopusta s 4-dnevnim križarjenjem med KORNATI.

8. KOLEKTIVI IN INDIVIDUALCI! Prijavljajte se za 2- ali 3- dnevne izlete v TRST in BENETKE.

9. 9-dnevno avtobusno potovanje v LOURDES in na AZURNO OBALO. Prijave do 15. septembra 1966.

10. 2 ali 3-dnevni izlet v BUDIMPEŠTO.

11. 2 ali 3-dnevni izlet na DUNAJ.

12. 1-dnevni izlet v TRST. Prijave do zaključenega števila.

13. 8-dnevno potovanje v oktobru v PARIS, prijave do 10. septembra.

14. 10-dnevno potovanje z avtobusom v CARIGRAD in SOFIJO. Prijave do 27. 8. 1966.

15. 9-dnevno avtobusno potovanje v JUŽNO FRANCIJO in SEVERNO ITALIJO. Prijave do 15. septembra 1966.

16. V času od 17. do 23. 9. 1966 avtobusno potovanje v RIM, NEAPELJ, CAPRI in POMPEJE. Prijave do 1. 9. 1966.

17. 6-dnevno potovanje z avtobusom na DUNAJSKI in BRNSKI VELESEJEM v času od 12. do 17. septembra 1966. Prijave do 27. avgusta 1966.

18. 3-dnevno avtobusno potovanje v času od 17. do 19. 9. 1966 v VERONO, VICENZO in PADOVO. Prijave do 3. septembra 1966.

19. 4-dnevno avtobusno potovanje na ogled OKTOBERFESTA v MÜNCHEN-u. Prijave do 25. avgusta 1966.

20. 6-dnevni avtobusni izlet na 3. mednarodno razstavo laboratorijske in merilne tehnike in avtomatike v kemiji »ILMAC« v BASELU. Prijave do 8. septembra 1966.

KOLEKTIVI! Poslužujte se naših kvalitetnih prevozov, ki Vam jih nudimo po zelo znižanih cenah v najsodobneje opremljenih avtobusih tipa »MERCEDES«.

PRED VSAKIM POTOVANJEM ALI IZLETOM OBISCITE TURISTIČNO PODJETJE »KOMPAS« CELJE, TOMŠIČEV TRG 1, TEL. 23-50.

MALI OGLASI

PRODAM

MOTORNO kolo Puch — Tomos 250 ccm prodam. Naslov v upravi lista.

STROJ za izdelavo zidne opeke 40 × 30 × 20 in 40 × 17 × 20 s podstavkom 145 kom in gradbeni les prodam. Franc Kokovnik, Vojnik 258.

ŽENSKO URO »Darvil« prodam za 18.000 S-din. Naslov v upravi lista.

GLOBOK otroški voziček prodam. Celje, Grobarjeva 9 — desno.

PREDSOBNO STENO z ogledalom, skoraj novo prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

TELEVIZOR RR prodam. Petrovič, Miklošičeva 4.

VSELJIVO dvosobno stanovanje prodam takoj. Jože Krajnc, Celje, Cesta na Ostrožno 2/I — desno.

KRAVO s teletom prodam. Celje, Zagrad 127.

ENOSTANOVANJSKO dobro ohranjeno hišo v Plečnikovi ulici 9 (Jožefov hrib) prodam. Naslov v upravi lista.

OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen prodam ugodno. Celje, Na Otoku 8 — pritličje.

VINOGRAD s sadovnjakom in hišo možno za vselitev in celoten inventar prodam. Iz Celja oddaljeno 5 km. Naslov v upravi lista.

TRI trodelna nova, lepo okovana nezasteklena okna z omaricami za platnene zavese prodam. Ignac Taškar — Zidani most 32 (pri novi šoli).

MANJŠO vseljivo hišo, davka prosta za dobo 10 let prodam. Anton Smole, Celje, Galusova 2 (Skalna klet).

KUHINJSKO POHIŠTVO prodam zaradi selitve po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

»OPEL« leto 1954 prodam ugodno. Vprašati: »STEKLAR« Celje, Gubčeva 8.

DVE postelji z žičnim vložkom, nočno omarico in raztegljivo mizo prodam. Pavla Justin, Jenkova ul. 34.

TRI MLADE koze in kozla prodam. Perc, Ostrožno 115, Celje.

SODE od 300—1100 l prodam ugodno: Ribič, Vojnik 50.

OPEL RECORD — 54 v voznem stanju prodam za 630.000 S-din ali po dogovoru zamenjam za tovorni avto. Veda Zdovc, Začret 18, Škofja vas.

MOŠKI ŠIVALNI STROJ »Veritas« z elektromotorjem prodam. Vprašati: Vinko Aristovnik, šivalnica bolnice Celje.

UNIVERZALNO dobro ohranjeno peč za kopalnico (ogrevanje vode na elektriko ali na kurivo) prodam. Celje, Ljubljanska c. 74/a.

NSU PRETIS dobro ohranjen prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

NOV MOPED T-13 prodam. Marko Fink, Celje, Kosova 9.

KAROSERIJO za Fiat 600, steklo za vrata, zaganjač, motor, stekla z okvirji za vrata 750 in klavirsko harmoniko prodam. Celje, Ulica Bratov Kresnikov 34.

KUPIM

TRODELNO okno uporabno za verando kupim. Naslov v upravi lista.

ENOSTANOVANJSKO hišo ali stanovanje v okolici Celja, Celju ali Savinjski dolini kupim. Gotovina takoj. Boris Pšeničnik, Senovo.

SOD — 200 l kupim. Naslov v upravi lista.

ENODRUŽINSKO dograjeno ali nedograjeno hišo kupim na območju Šentjurja ali Šmarja. V poštev pride tudi gradbena parcela pri centru Šentjurja. Ponudbe z navedbo cene pošljite naslovniku: Ivanu Drofeniku, Gornja vas 2, Šentvid pri Grobelnem.

ZAPOSLITEV:

ŽENSKO za 4-urno varstvo otroka in pomoč v gospodinjstvu iščem. Naslov v upravi lista.

ŠOFER C kateoorije išče zaposlitev, lahko tudi pri zasebniku. Naslov v upravi lista.

ŽENSKO za dopoldansko pomoč sprejmem takoj. Naslov v upravi lista.

SAMOSTOJNO in zanesljivo moč za gospodinjska dela sprejmem. Možna je tudi le dopoldanska zaposlitev. Kavčič, Celje, Čopova 11 (Otok).

STANOVANJE

USLUŽBENKA išče sobo s posebnim vhodom. Naslov v upravi lista.

DIJAKINJO sprejmem na stanovanje. Klavir na razpolago, eventuelno ga prodam. Naslov v upravi lista.

ZAKONCA iščeta sobo in kuhinjo ali večjo sobo proti lepi nagradi ali posojilu. Naslov v upravi lista.

ZA SOBO v Celju (za dobo 6 mesecev) nudim nagrado. Naslov v upravi lista.

MANJŠI kabinet oddam proti plačilu vnaprej. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENKA išče sobo (pritličje) pri starejši osebi za manjšo pomoč. Naslov v upravi lista.

UČITELJ išče sobo v Radečah ali bližnji okolici. Leopold Šuler, Laško 312.

RAZNO

UČIM saksafon — iščem prijatelja-co z instrumentom za skupne vaje. Naslov v upravi lista.

GARAŽO oddam v najem. Zupan, Vegova, Celje.

V NEDELJO zvečer je na poti iz Slivnice proti Šentjurju izgubil klobuk težji invalid. Poštenega najditelja prosi, da ga vrne pri Jožetu Župančiču v Slivnici.

SPOZNATI želim dekle od 25—27 let zaradi ženitve. Ločenke so izključene. En otrok ni ovira. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »RESNO«.

PISMA in ostalo prevajam na nemški jezik: Krušič, Stanetova 2/II od 8.—10. ure (prosim zvoniti).

OPOZARJAM, da nisem plačnik dolgov izvršenih po moji ženi Mariji Tkalčič. — Rudolf Tkalčič starejši, Celje, Mariborska 2.

V petek, dne 2. septembra ob 12. uri, bo na javni dražbi v Celju, Tovarniška 9 prodan osebni avto OPEL RECORD.

Celjski

TEDNIK

CELJE

P. P. 161

ZNAMKA 0.20 DIN

Naročam »CELJSKI TEDNIK«
Pošiljati mi ga začnite

z dnem .....

Priimek in ime .....

Kraj, ulica, hišna št. .....

..... Pošta .....

Lastnoročni podpis .....

LESNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT »SAVINJA« CELJE

razpisuje

javno ustno licitacijo

za odkup pritlične zidane stavbe z zazidalno površino 317,60 m².

Stavba je pokrita delno z bobrovcem, delno s pocinkano pločevino.

Izklicna cena znaša 11.972,60 N-din.

Kupec mora zgradbo porušiti sam in odpeljati tudi ves neuporabni material, ki bi nastal pri rušenju.

Licitacija se vrši dne 29. avgusta 1966 ob 8. uri na Lesno industrijskem kombinatu »Savinja« Celje, Mariborska 116.

Interesent za nakup mora predložiti pred pričetkom licitacije 10 % kavcijo od izklicne cene.

Če ob napovedani uri ne bo interesentov iz družbenega sektorja, se licitacija ponovi za privatni sektor 1 uro kasneje.

Stanovanjsko gospodarstvo Žalec

razpisuje ponovno na podlagi sklepa UO z dne 16. 8. 1966 delovno mesto

pravnika

Pogoji so naslednji: Visoka ali višja izobrazba I. stopnje, po možnosti znanje strojepisja in praksa iz zemljiških zadev ter samoupravljanja.

Osebni dohodki po pravilniku.

Stanovanje ni na razpolago — možnosti pa so v naslednjih 2 letih.

Nastop službe takoj.

Razpis velja do 1. 9. 1966. Vloge z daljšim življenjepisom, podatki o družbeni dejavnosti in dosedanjih zaposlitvah je poslati UO Stanovanjskega gospodarstva Žalec, ki bo kandidate za to delovno mesto obvestil o izidu razpisa v 8 dneh po zaključku natečaja.

Tovarna »AERO« Celje

razglaša prosta delovna mesta:

a) industrijskega oblikovalca

b) ključavničarja - instalaterja

c) transportnega delavca

d) pomožnega delavca

Pogoji: pod a) industrijski oblikovalec grafične smeri z nekaj prakse; pod b) ključavničar-instalater z daljšo prakso na instalaterskih delih za vodno in parno instalacijo; pod c) končana osemletka, fizično dobro razvit; pod d) končana osemletka — praksa v vrtnarski stroki.

Za vse je pogoj odslužen vojaški rok in poizkusno delo od 30 do 45 dni.

Podjetje nima stanovanj.

Prijave sprejema splošni sektor podjetja 15 dni po objavi.

PREBERITE TUDI TO!

Če želite, da Vam naslov objavljenega oglasa posredujemo pismeno nam za odgovor pošljite znamko za 50 S-din.

Za oglase pod šifro ne izdajamo naslova, za tovrstne oglase je treba vložiti pismeno ponudbo.

Za oglase, katerih naslovi so objavljeni v časopisu ne posredujemo naslova, ker je le-ta razviden v časopisu.

Telefonska številka oglasno naročninskega oddelka Celjskega tednika 21-27, 21-28 — interno 005.

S sprejemanjem oglasov zaključimo vsako sredo ob 11. uri.

TURISTIČNE OBJAVE

ZASEDENOST KAPACITET

ZDRAVILIŠČA:

V zdraviliščih Rogaška Slatina in Dobrna je dovolj prostora, v Laškem pa so potrebne rezervacije. Tudi v Rimskih Toplicah je dovolj prostih ležišč. V zdraviliščih znižane cene.

GORNJA SAVINJSKA DOLINA:

Za Planinski dom, Plesnika in sestre Logarjeve v Logarski dolini so potrebne rezervacije, enako za Ježa v Lučah in hotel Turist v Gornjem gradu. Sicer pa je v Solčavi, Lučah, na Ljubnem, v Gornjem gradu in Mozirju na voljo dovolj prostih ležišč.

OSTALI KRAJI:

V Braslovčah, na Gori Oljki, v Slovenskih Konjicah, v weekend naselju Prebold in v vseh ostalih krajih je dovolj prostih ležišč.

GODBA, PLES, RAZVEDRILO:

V hotelu Celeia, v gostišču Na gričku, restavraciji Kladivar, Samopostrežni restavraciji godba vsako soboto zvečer, na vrtu restavracije Koper vsako sredo, soboto in nedeljo, na Starem gradu vsako nedeljo popoldne, v hotelu Triglav na Dobrni vsak torek, četrtek, soboto in nedeljo, vsak torek zvečer ples v zdravilliški dvorani v Rogaški Slatini, vsako sredo, soboto in nedeljo ples v restavraciji Pošta v Rogaški Slatini.

KOPALNI BAZENI:

Odprti so kopalni bazeni v Celju, Rimskih Toplicah, Šoštanju, Preboldu in Rogaški Slatini ter v Laškem in na Dobrni. Kopalni čas dnevno od 8.—19. ure, bazen v Rimskih Toplicah vsak ponedeljek zaprt.

IZLETNIK CELJE

V sodelovanju s »PUTNIK«-om Beograd organizira IZLETE PO JUGOSLAVIJI IN V INOZEMSTVO.

GRAZ — od 2. do 10. oktobra — 1-dnevni avtobusni izleti, zahtevajte program potovanja, prijave sprejemamo do 15. septembra.

BUDIMPEŠTA — 2-dnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike.

BENETKE — TREVISO — UDINE — GORICA — TRST, 2-dnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike, zahtevajte podrobne programe.

TRST — MIRAMARE, 1-dnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike, zahtevajte program potovanja.

DUNAJ — BRATISLAVA — BUDIMPEŠTA, 3-dnevni avtobusni izleti, datum določimo po dogovoru s kolektivom.

SIRIJA — LIBAN — JORDAN — BOLGARIJA — TURCIJA — GRCIJA, 16-dnevno avtobusno potovanje dne 3. oktobra, prijave sprejemamo do 5. 9. 1966.

PARIZ — NICA — MONTE CARLO — MILANO — BENETKE, 11-dnevno potovanje z vlakom dne 20. oktobra, prijave sprejemamo do 19. septembra 1966.

SOLUN — CARIGRAD — SOFIJA, 8-dnevno avtobusno potovanje dne 9. oktobra, prijave sprejemamo do 9. septembra 1966.

BUDIMPEŠTA — KRAKOV — VARŠAVA — BERLIN — PRAGA — DUNAJ, 10-dnevno avtobusno potovanje dne 5. oktobra, prijave sprejemamo do 5. septembra 1966.

Vse programe in informacije navedenih potovanj zahtevajte v naši turistični poslovalnici na Titovem trgu 3, ter v poslovalnicah v Velenju, Mozirju, Krapini, Hrastniku in Krškem.

IZLETNIK organizira potovanja po tu in inozemstvu z modernimi turističnimi avtobu-

IZLETNIK posreduje v najkrajšem času si.
nabavo potnih listov in tujih vizumov.

IZLETNIK rezervira ležišča v spalnih vagonih, prodaja in rezervira vozovnice za letalski promet za tu in inozemstvo.

Poslužujte se turističnih uslug v naših poslovalnicah.

Za cenjeni obisk se priporoča

Sektor za turizem
IZLETNIK CELJE, tel. 28-41

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 27. avgusta do 3. septembra 1966:
Marjan Tiselj, veterinar, Celje, Savinjska 3/II Savinjsko nabrežje — tel. 28-71

Upravni odbor Obrtnega podjetja »STEKLAR« — Celje razpisuje prosto delovno mesto

tehničnega vodje

Pogoji: gradbeni tehnik in nad 5 let prakse.

Pismene ponudbe z dokazili dostavijo kandidati upravi podjetja najkasneje do 15. 9. 1966

Osnovna šola »FRANA KRANJCA« Celje — Polule, sprejema prijave za večerno osnovno šolo do 10. septembra 1966. Pogoji za sprejem: zaposlitev, starost najmanj 17 let, uspešno dokončanih 6 razredov osnovne šole. Pričetek pouka v začetku oktobra.

Dimnikarsko podjetje »DIMNIKARSTVO« Celje, Zidanškova 3, zaposli kvalificiranega dimnikarja. Rok prijave je do 31. avgusta 1966.

NAJLEPŠE DARILO ZA VAŠE ZNANCE, SORODNIKE IN PRIJATELJE V TUJINI JE

CELJSKI TEDNIK

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V PLAVANJU

Kljub vsemu napredek

Kljub temu, da vsaj po koledarju poletje še ni končano pa so celjski plavalci pretekli teden skorajda zaključili svojo tekmovalno sezono. Preteklo sobto in nedeljo so sodelovali v Ljubljani na zaključnem tekmovanju slovenske plavalne lige. Med osmimi najboljšimi slovenskimi klubi so plavalci Neptuna dosegli nekaj izvrstnih dosežkov, čeprav so v končni uvrstitvi pristali na šestem mestu.

Kot je bilo pričakovati se je borba za prvo mesto odvijala le med ljubljansko Ilirijo in Slavijo iz Vevč. Ekipe Ljubljane II, Triglava II, Kopra in Neptuna so bile bolj ali manj izenačene saj razlika med Ljubljančani in Celjani znaša le okrog 1000 točk. Nekoliko slabši sta bili ekipi Radovljice in Fužinarja, vendar sta kljub temu zbrali potrebno število točk za ostanek v prvi slovenski plavalni ligi. Če primerjamo zbirek točk celjskih plavalcev lani in letos, lahko opazimo napredek za 1600 točk skratka — letošnji dosežki Celjanov so kvalitetnejši. Pri tem pa moramo pripomniti, da edino Neptun in Radovljica nimata možnosti zimske »vodne« vadbe.

Najuspešnejši posameznik v celjski ekipi je bil prav gotovo Kovačič, ki je sam ali skupaj z ostalimi v štafeti zbral preko 2600 točk v šestih disciplinah. V prav toliko panogah je tekmovala tudi Herzogova in zbrala preko 2100 točk. Dosegla je tudi dve odlični uvrstitvi in dva klubska rekorda: 100 m kravl 1:17,2 in 2. mesto ter 400 m kravl 6:07,8 prav tako 2. mesto. Odličen uspeh sta dosegla v plavanju na 100 m kravl Žnidaršič in Tkavc z dvojno zmago. Prvi je progo preplaval v času 1:03,2 drugi pa v času 1:04,4, poleg njiju pa sta v štafeti 4 krat 100 m kravl pomagala pri odlični zmagi še Kovačič in Leskovšek. Poleg omenjenih so s solidnimi dosežki prispevali k večjemu številu točk še Dolžan, Oberžanova, Kmetova (400 m kravl 6:45,45, Podpečan (400 m kravl 5:39,5), Toplak (200 m hrbtno 2:53,2), Čevnik (200 m prsno 3:16,0), Modičeva, Herzog, I., Rojšek, Rometova in Perčičeva.

Sklepna beseda: Glede na to, da letos vremenske prilike res niso bile kdove kako naklonjene plavalcem, moramo Celjane pohvaliti. Skoraj vsi so namreč izboljšali svoje lanske dosežke in se v nekaterih disciplinah — posebno v kravlu — že kar izenačili z najboljšimi v Sloveniji. Še več pozornosti pa bo v prihodnje treba posvetiti predvsem ženski mladini, pri kateri ekipa Neptuna (razen izjem) še zaostaja za slovenskim povprečjem. Pa še nekaj je: V kolikor ne bi hoteli več capljati za ostalimi, bo treba čimprej začeti misliti na izgradnjo zimskega bazena. O tem pa kdaj drugič.

EG

ZAGREB BOLJŠI — PA RUDAR?

Dolgo pričakovani start celjskih rokometašev v zvezni rokometni ligi preteklo soboto se je končal z neuspehom Celjanov. Seveda pa prvega poraza, ki je bil pravzaprav pričakovan, ne gre jemati tragično, saj je ekipa Zagreba bivši državni prvak in lani drugoplasirana ekipa v zvezni ligi. Sicer pa poznavalcu rokometnega športa že imena Žagmešter, Vlčan in Dekaris povedo vse.

Celje je posebno v prvem polčasu prikazalo odlično igro in dobro pariralo napade domačinov. Rezultat polčasa 3:5 in pozneje 6:8 ter 10:14 je bil nadvse ugoden, saj kaj več ni bilo pričakovati. Ne moremo pa razumeti, kako so si mogli dovoliti v zadnji minuti in pol zabiti tri gole in izgubiti 17:10, čeprav bi lahko s pravilno taktično igro dosegli mnogo ugodnejši rezultat. Vsaka šola nekaj stane. Upajmo, da se to v prihodnjih srečanjih, ki bodo vsekakor odločilnejša, ne bo ponovilo kaj podobnega.

Eno najvažnejših srečanj za rokometaše Celja je vsekakor že to soboto ob 17.30 na igrišču Partizana ob Kersnikovi ulici. Žreb je namreč določil, da se že v drugem kolu v Celju srečata oba slovenska predstavnika v zvezni rokometni ligi trboveljski Rudar in Celje. V kolikor Celjani ne želijo že v začetku izgubiti koraka z ostalimi ekipami zvezne lige, bodo morali v tem srečanju zaigrati z vsemi močmi in prekiniti serijo neuspehov v dvobojih s Trboveljčani. Prav zaradi tega se celjski športni publiki obeta eno najzanimivejših in najborbenejših rokometnih srečanj v zadnjih letih v Celju. Upajmo, da se športno srečanje ne bo izrodilo v kaj drugega. Seveda pa celjski zvezni ligaši pričakujejo športno podporo in navijanje gledalcev, ki bi naj že v prvi tekmi s športnim vedenjem dokazali, da si tudi po tej plati zaslužijo gledanje tekem najboljših jugoslovanskih rokometnih ekip. Vsak izgred bi bil torej samo na škodo igralcev, ki še vedno nimajo svojega igrišča in si ne želijo, da bi jim prepovedali igrati še na tem. Za konec še informacija o vstopnini: otroci 100, dijaki in vojaki 200, ostali 400 starih dinarjev.

EG

ODBOJKA V BRASLOVČAH

Koncem avgusta se prične tekmovanje jesenskega delo odbojkarskega prvenstva na katerega se odbojkarji Partizana iz Braslovč že vestno pripravljajo. Po spomladanskem delu tekmovanja so braslovški odbojkarji pristali namreč na drugem mestu II. odbojkarske lige — vzhod. Upe za osvojitev prvega mesta so si s porazom proti Mežičanom že zmanjšali. Seveda pa se odbojkarji Braslovč borijo s precejšnjimi težavami predvsem zato, ker nimajo pravega trenerja in so bolj prepuščeni sami sebi. Najšibkejša točka ekipe je predvsem slaba taktika pa še kolektivna igra. To pa je seveda posledica dosedanjega nenačrtnega treninga. Upajo pa, da bodo do začetka tekmovanja vse to popravili, možnosti za osvojitev prvega mesta še niso zmanjkale.

Finančno stanje pa je bolj kot ne skromno. V okviru TVD Partizan so bili letos preskrbljeni le z dresi in tremi žogami za vadbo, kar pa je vsekakor premalo. Spričo pomanjkanja denarja se nihče ne more udeležiti tudi nobenega vaditeljskega tečaja in seminarja za strokovno izpopolnjevanje. Še najbolj razveseljvo dejstvo v društvu je to, da posvečajo veliko pozornosti mladim perspektivnim igralcem, ki pod nadzorstvom in ob pomoči starejših odbojkarjev pridno vadijo.

T. T.

Waterpolisti tretji

Pretekli teden so celjski waterpolisti Neptuna — mladinci sodelovali v Kranju na mladinskem republiškem prvenstvu v waterpolu. Udeležba je bila precej skromna, saj so nastopile le štiri ekipe. Celjani so tudi v mladinski konkurenci dokazali, da je celjski waterpolo v letošnji sezoni upravičeno na tretjem mestu v Sloveniji, saj so tako kot v republiški ligi tudi tokrat zasedli mesto za Triglavom in Ljubljano. Ne moremo pa se znebiti vtisa, da so bili na tem prvenstvu tako Ljubljančani kot Celjani močno oškodovani na račun domačinov. »Izakazali« so se namreč domači sodniki, ki so v celoti vodili tekmovanje in forsirali domače igralce, ki jim na tak način res ni bilo težko osvojiti prvega mesta. Domači sodniki, ki so sodili tekme, so si ves čas izmišljevali prekrške nad domačimi igralci, čeprav jih tudi ni bilo. Tako so kranjski waterpolisti v odločilnih tekmah z Ljubljano in Neptunom od 15 kar 13 golov dosegli z igralcem več. To pa je vsekakor nenavadno za dvoboje izenačenih ekip. Slika prikazuje na desni najboljšega vratarja na prvenstvu Celjana Vrečka ter celjsko ekipo. (Foto Šmon)

ŽRTVE PROMETA

ODPOVEDALO KRMILO

Proti Brežicam je po cesti III. reda vozil s tovornjakom naloženim z živino Peter Bovha. Ko je pripeljal do naselja Stara vas mu je odpovedalo krmilo in je zapeljal po 2 metra visokem nasipu na travnik, kjer se je prevrnil na levi bok. Laže poškodovan je bil en potnik, zaradi padca pa je poginila ena krava, druga pa ima zlomljeno nogo. Škoda 3.500 N-dinarjev.

IZSILJEVAL PREDNOST

Prometna nesreča se je zgodila na križišču Cankarejve ulice in Titovega trga v Celju pred Pošto. Voznik avtobusa Franc Jerenko je pripeljal po prednostni cesti in zavijal v Cankarjevo ulico, ko je po njej pripeljal mopedist Silvo Višič in izsiljeval prednost. Pri padcu je dobil Višič pretres možganov ter rano na desnem licu. Škoda: 1.200 N-dinarjev.

ZALETEL SE JE V HISO

Voznik osebnega avtomobila Ivan Rak je vozil po cesti II. reda proti Polzeli in zaradi prevelike hitrosti ni mogel izvoziti zavoja temveč je zapeljal s ceste, vozil 28 metrov in se zaletel v vogal stavbe Ločica 7. Pri tem je voznik dobil poškodbe na glavi, Jože Antloga si je poškodoval glavo, nogo in roko, Mirko Novak pa prav tako glavo. Po nudenju prve pomoči v bolnici so odšli domov. Škoda: 6.000 N-dinarjev.

NEPREVIDEN OTROK

Iz Celja je vozil proti Vojniku kolesar desetletni Dušan Ulamec in ne da bi se prepričal, če je cesta prosta zavil proti domu. Ker je za njim pripeljal z osebnim avtomobilom Kurt Žatloukal je kljub zaviranju bilo trčenje neizbežno. Otrok je pri tem dobil pretres možganov, zlom leve krače in odrgnine po telesu.

V ZADNJI DEL TOVORNJAKA

Voznik tovornega avtomobila Jože Kvartič je vozil iz Velenja po Koroški cesti, za njim pa motorist Adolf Pirnat s sopotnikom Adolfom Pirnatom. Iz neznanega vzroka se je motorist zaletel v zadnji del tovornjaka, pri čemer sta oba s sopotnikom dobila pretres možganov in odgrnine po glavi. Škoda 1.800 N-dinarjev.

KDO KOGA TROSI S PEPELOM?

(Nadaljevanje s 4. strani)

Potemtakem v Celju ni prostora za samce, razen v železniških vagonih na stranskem tiru železniške postaje ali pa že v obstoječih objektih...

Tako je v tem »hudinjskem problemu« v resnici izbilo na dan nekaj drugega, kot pa trdimo in to ne zakonitost, ne samo in le — krnitev samoupravljanja in demokracije.

Vzrok, da je prišlo do načelnega problema lahko mirne vesti obesimo na povzročitelje in to so predvsem urbanisti, ki so »spregledali« že uzakonjeno lokacijo v Malgajevi ulici, (ki pa ravno tako ne pride v poštev zaradi šole, otroškega vrtca, pomanjkanja igrišč itd., itd.) in pa ker niso ob razgrnitvi zazidalnega načrta ljudem povedali, še več, ker niso hoteli kljub temu, da so jih obvestili, na sestanek z občani. Zatem občinske službe, ki so dokaj mlačno in nepripravljeno dolgo časa le spremljale »razvoj dogodkov« ter prepuščale urbanistom, da še dandanes skrbe le za zunanje vključevanje in funkcionalnost objektov, namesto da bi upoštevali še druge, na primer tudi sociološke momente! Vsekakor pa tudi občani, ki so — natočimo si čistega vina — prej skrbeli za osebna počutja, kot za počutja samcev, si bodimo odkriti — res ne bi najbolje »uživali« v okolju, ki danes še nima, pa tudi jutri še ne bo imelo ustreznih in potrebnih lokalov — ter ob tem ustvarili atmosfero, ki jo bo danes — težko rešiti. Pri tem seveda pride na vrsto skrajnost referenduma, ki ga sicer po statutu krajevna skupnost ima, vendar je prišlo do predloga na množičnem sestanku politične organizacije, ki so ga preimenovali v zbor volivcev. (Zbor volivcev pa sklicuje po občinskem statutu predsednik občine ali po njegovem naročilu predsednik krajevne skupnosti ali pa občani, toda v primeru, da obveste skupščino!).

Ob tem pa ostane odprto vprašanje, kako rešiti problem, ki ima res primesi marsikakšne malomarnosti in birokracije, izrodil pa se je v nekaj, kar nam ne tako in ne drugače — ne dela humane — (ne zaradi Ustave!) — reklame, da o počutju ne govorimo.

J. Sever

KRČNE ŽILE bolezen našega časa

Krčne žile so bolezen sodobnosti. Nastajajo zato, ker čedalje redkeje uporabljamo noge za tisto, čemur naj bi služile. Svoje življenje preživimo sede, leže ali stoje, vedno manj hodimo in se gibljemo; to pa je lahko zelo nevarno.

V zdravnikovo ordinacijo je stopila mlada ženska. Nič več kot 24 let ni bila stara, lepo je bila raščena, skrbno negovana in njenim lepim nogam tudi izbirčno oko ne bi moglo ničesar očitati. Toda prav noge so ji povzročale precejšnje težave. Zdravniku je potožila, da se proti večeru že komaj drži na nogah, da ji gležnji otekajo in da je pod kožo že nekajkrat opazila modre proge. Zdravnik je z lahkoto ugotovil diagnozo: krčne žile — bolezen razširjenih ven.

KAJ POVZROČA KRČNE ŽILE?

Rekli smo, da so krčne žile posledica pomanjkanja gibanja. Zato so najpogostejše pri ljudeh, ki morajo veliko stati. Stanje namreč napreza stene ožilja. Če je vezivno tkivo že prirojeno oslabljeno, se že po nekaj mesecih vene razširijo. Modro obarvane proge prosevajo skozi kožo in prvi znanilci te razširjene bolezni so tu. Koža na tem mestu je razsušena, tanka, občutljiva in podobna pergamentnemu papirju. Krčne žile pravzaprav še niso bolezen, lahko pa jo povzročijo, saj pogosto pripeljejo do vnetja ven, tromboze in tudi do odprtih ran na nogah. Kot vemo, se kri pretaka po telesu po dveh vrstah žil. Arterije vodijo celicam kri, polno kisika, po venah pa se proti srcu pretaka že istrošena kri. »Motor« arterij je srce, za vene na nogah pa opravljajo to dolžnost nožne mišice. Pri vsakem koraku potisnejo kri proti srcu. Po zdravih venah se torej kri razmeroma hitro pretaka, posebne zaklopke pa ji preprečujejo, da bi se vračala. Po krčnih žilah pa kri k srcu že ne priteka več nemoteno, kojti zaklopke ne tesnijo dobro.

Pritisk krvi razširja ožilje. V razširjenih venah pa zaklopke ne delujejo več popolno in njihova naloga — usmerjati kri proti srcu je otežkočena. Če stojimo, teče kri tudi v obratni smeri. To povzroča, da se kri nakopiči kar se kaže v občutku težke utrujenosti v prizadeti nogi. Posebno zvečer so noge otekle, včasih tako, da celo kosti ni mogoče več opaziti. Toda, takoj ko jih položimo na kakšen višji prostor, ali ponoči, ko mirujejo, pritisk krvi upade. Za naslednji stadij so značilni krči, ki hitro izginejo, če stopalo in prste odločno krčimo in raztezamo, ali če skočimo iz postelje in napravimo nekaj krepkih korakov. Noge lahko tudi masiramo ali umijemo s hladno vodo. Če pa krč v nekaj minutah ne popusti in traja dalj časa, moramo naslednje jutro takoj k zdravniku.

KRČNE ŽILE SO DEDNA BOLEZEN

Krčne žile so dedna bolezen. Lahko pa so tudi posledica vnetja globoko ležečih ven. Zaradi vnetja se namreč zaklopke v veni poškodujejo in kri ne more teči po svoji običajni poti. Zato si poišče drugo — ta preusmeritev pa se izoblikuje v krčne žile.

Včasih se krčne žile pojavijo tudi med nosečnostjo. Toda te ponavadi po porodu izginejo.

ZDRAVNIKOVA ODLOČITEV

Preden se zdravnik odloči za zdravljenje, mora ugotoviti, ali je treba krčne žile odstraniti zaradi medicinskih, ali zaradi kozmetičnih razlogov. Prav tako mora preveriti, če lahko poseg mine brez posledic. Kadar so žile vnete, mora zdravnik namreč počakati. Potem pa se ponavadi odloči za eno od dveh metod zdravljenja:

Pri kirurškem posegu bo odstranil žilne vozle, pri drugem posegu pa bo v žile vbrizgal posebno tekočino, ki bo povzročila vnetje. Posledica tega je, da se stene žil zlepijo in ozdravijo. Zdravnik nogo nato trdno poveže z elastičnim povojem in pacient lahko hodi. Hoja je celo nujna, saj na ta način preprečijo morebitne komplikacije. Noga mora biti tesno povita kakih osem do štirinajst dni.

Metodi sta zanesljivi le, če ju opravi izkušen zdravnik. Druga metoda pa je priporočljiva tudi zato, ker pacienta ne odtegne od dela in njegovega običajnega načina življenja.

Krčne žile se ne pozdravijo same od sebe. Čimdlje traja bolezen, tem težje so lahko komplikacije. Mnogi ozdravljeni pacienti pa so dočakali tudi že visoko starost.

ODPRTA NOGA — STRAH ZDRAVNIKA IN PACIENTA

Če se kri v nožnih venah zajezi, pride pogosto iz vene tudi v okolno tkivo. V tem primeru se začno tvoriti snovi, ki povzročijo vnetje podkože in kože. Nastane srbeč izpuščaj, ki je lahko zelo nevaren, saj je koža na takem mestu slabo prehranjena, tanka in občutljiva in se zaradi dolgotrajnega praskanja lahko hitro raztrga. Posledica je odprta noga.

Žal mnogi zdravniki pri odprtih nogah priporočajo čimveč počivanja in celo ležanje. In res — če pacient leži, se noga lepo zdravi. Toda takoj, ko vstane, se kri ponovno zajezi in navidez zdrava noga se spet odpre. Odprte noge pa ne smemo zamenjati z običajnimi ranami, pri katerih je za uspešno zdravljenje res potrebno mirovanje. Rane pa, ki jih povzročajo krčne žile, odstranimo samo s tem, če se rešimo tudi vzroka. Ta pa je zajezitev krvi v veni.

ZDRAVLJENJE ODPRTIH NOG

Zaradi povišanega pritiska krvi v veni mora zdravnik nogo trdno in enakomerno poviti z elastičnim zavojem, ki je pri zdravljenju krčnih žil najpomembnejši pripomoček. Povoj namreč vene oži in z njimi oži tudi krčne žile. Ko pacient s tem povojem hodi, zajezena kri odteka in rana se hitro zdravi. Če pa se noga v nekaj tednih ne pozdravi in pacient še čuti bolečine, gre prav gotovo za kronično vnetje globokih ven. Zdravnik bo v takem primeru nogo še krepkeje povil, izbral pa bo specialni povoj.

Rentgenski posnetek krčnih žil razločno kaže vbrizgano snov v vozlih žile. To so razširjene vene, v katerih se zadržuje kri. (Levo). Ista noga (desno) štiri tedne kasneje. Krčne žile so izginile, povoj (slika povsem desno) pa jih je stisnil. Kri cirkulira hitreje in jo mišice poganjajo normalno proti srcu.

Pacient se mora veliko gibati, ležanje bo zdravnik dovolil samo v izredno težkih primerih.

Bolne noge ne smemo kopati. S tem namreč škodujemo občutljivi koži in rana se še bolj širi. Še bolj je škodljiva topla kopel, ker toplota žile širi in s tem še povečuje zajezitev krvi. Škodljivo je torej tudi vsako sončenje, sušenje rane s fenom in podobno. Bolniki naj ne nosijo copat, ki nogi ne dajejo potrebne opore. V njih so mišice in sklepi nepravilno obremenjeni in tudi cirkulacija krvi je slabša kot sicer. Zato naj rajši obujejo udobne nizke čevlje s široko peto.

Krčne žile se lahko tudi vnamejo. Posledice so včasih lahko celo usodne.

ČE KRČNA ŽILA POČI

Krčne žile se včasih tako približajo koži, da poči že ob najbolj rahlem udarcu. Takoj ko noga začne krvaveti, jo mora pacient visoko dvigniti. Ko krvavitev preneha, naj na rano položi kompreso, svitek povoja ali sveže prelikan in zložen robec, ki ga pritrdi z dvema elastikama in krepko povije. Potem lahko gre k zdravniku. Vsak poskus prevezovanja noge nad rano bi krvavitev še povečal, saj bi z njim zajezitev krvi v veni še stopnjevali.

KAKO SE OBVARUJEMO KRČNIH ŽIL

Da bi se obvarovali pred krčnimi žilami, bi se morali ravnati po teh-le navodilih:

1. Vsako jutro, dokler so noge še tople, bi jih morali okopati v mrzli vodi. Čim hladnejša je voda, tem krajša naj bo kopel. Če pa so noge hladne, jih kopamo izmenično najprej v topli in nato še v hladni vodi.

2. Čim več bi morali hoditi, posebno ob večerih. Takšna hoja pa ne sme biti lenobno sprehajanje, temveč je treba stopati odločno in dokaj hitro.

3. Dolgo stanje je strup za zdrave noge. Če je le mogoče, jih tudi čez dan nekajkrat položimo na dvignjen prostor. Tisti pa, ki v poklicu veliko stojijo, morajo noge zaščititi z dobro elastično nogavico, da z njo preprečimo zajezitev krvi.

4. Paziti je treba na normalno težo. Prevelika teža namreč obremenjuje vezi in sklepe, ki so potem tudi zelo boleči. Človeku se zato ne ljubi hoditi, raje sedi in leži — to pa je, kot vemo spet pogoj za nastanek krčnih žil.

5. Paziti je treba na redno prebavo. Zaprtje otežuje krvni obtok.

6. Izogibati bi se morali ozkih čevljev. Dnevna obutev mora imeti dovolj prostora za prste, pete pa naj bodo široke in ne višje kot dva do tri centimetre.

7. Plavanje, telovadba in vožnja s kolesom so najboljše sredstvo proti nastanku krčnih žil.

8. Urediti je treba tudi prehrano. Skoparite s soljo!

In nikar se ne ravnajte po teh nasvetih samo tri tedne. Postanejo naj vaš način življenja, sicer se morate sprijazniti s tem, da boste nekega lepega dne opazili na nogah temne in boleče proge.

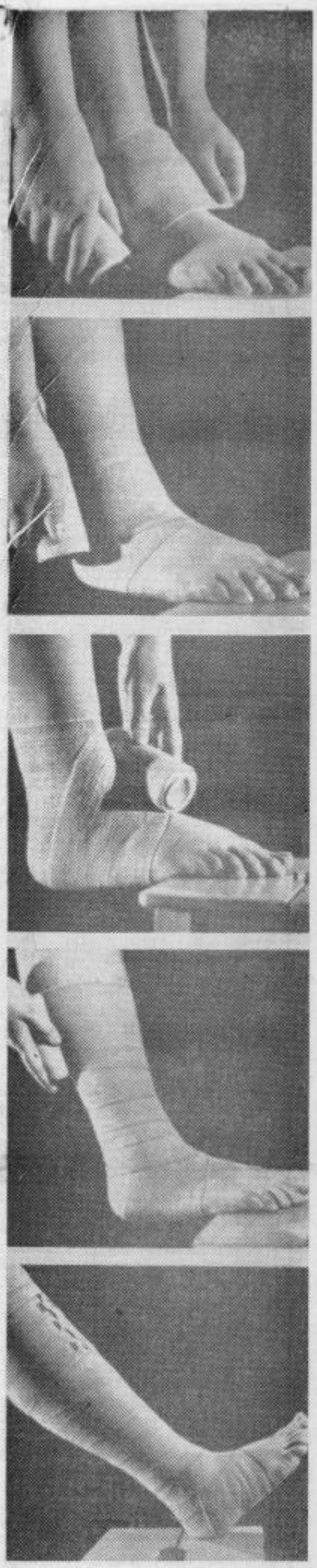

Že tri leta sta Leslie Caron in Warren Beatty velika prijatelja, a še vedno se nista poročila. Je morda Leslie ljubosumna na Warrenovo soigralko Shirley MacLaine, s katero igrata ljubimca v filmu »Vroče je v mestu?« Ne, ljubosumnost ni potrebna, saj je Shirley Warrenova sestra.

KUHINJA VČERAJ IN DANES

S kuhinjami se dogajajo čudne stvari. Doživele so že toliko sprememb, da le redkokateri stanovanjski prostor. V obdobju med obema vojnama je družina obedovala ponavadi kar v kuhinji. Le ob nedeljah, praznikih, ali pa ob priložnostih, ko so v hišo prišli gostje, so pogrnili v jedilnici, ki je bila posebna, na ustrezen način opremljena soba. Ta prostor je bil torej redkokdaj izkoriščen, saj so člani družine preživeli veči del časa, ko so bili doma, v kuhinji.

Mnogo kasneje je nastopila doba delovnih kuhinj. Jedilna miza je odromala v jedilnico, v kuhinji pa je ostalo samo tisto, kar je gospodinja potrebovala za čim bolj nemoteno pripravljanje hrane. S tem načinom projektiranja so arhitekti svoje stranke počasi navajali na nov dnevni prostor, na tako imenovano dnevno sobo.. Take dnevne sobe pa so morale biti seveda dovolj velike, saj je poleg običajne omare, morebitnega ležišča, čajne mizice in udobnih foteljev, morala v njej najti prostor, še jedilna miza z nekaj stoli.

Stanovanjska kuhinja je nekakšen kompromis med eno in drugo skrajnostjo. Ta prostor je dovolj velik, da je v njem mogoče urediti delovni — kuhinjski kot (ki so ga ponavadi rešili z nišo) in jedilni prostor, ki pa lahko le delno nadomesti dnevni prostor. In prav ta pogoj — velikost, pa razmeroma majhna funkcionalnost — je vzrok za to, da se arhitekti čedalje redkeje odločajo za niše in jedilni kot.

Kaj pa zdaj? Ekonomski razlogi nam narekujejo, da gradimo stanovanja z relativno majhno kvadraturo. Ta okoliščina nam praktično onemogoča, da bi si privoščili dnevno sobo, v kateri bi našla svoj prostor tudi jedilna miza. Tako je v naših stanovanjih vse več kuhinj, ki so sicer relativno majhne, vendar dovolj velike, da lahko vanjo postavimo tudi jedilno mizo za vsaj štiri ljudi. No, bi rekli zlobneži, pa smo tam, kot pred štiridesetimi leti. In vendar to ni res. Družina zdaj svojega prostega časa ne preživi več v kuhinji, temveč v dnevni sobi, v kuhinjo pridejo le v toliko, da pripravijo hrano in jo v miru pojedo.

Srečamo se torej z novim vprašanjem. Kam naj postavimo jedilno mizo v tej majhni kuhinji? Na sredo verjetno ne, ker bi s tem izgubili preveliko dragocenega prostora. Predvidevamo, da je arhitekt eno od vzdolžnih sten v kuhinji predvidel za delovni prostor — pomivalno korito, delovni pult, štedilnik, hladilnik, itd., drugo podolžno steno pa je pustil prosto. Če bomo ob njo prislonili mizo, bomo najbolje izkoristili prostor in tako morda pridobili sedišča celo za pet, šest ljudi.

Nasveti

— S čim očistimo mastne madeže s sten?
Z magnezijevo kašo.

— Kaj pa vodne madeže na politiranem pohištvu?
S toplim mlekom.

— S čim odstranimo vodni kamen s kotličev in loncev?
S toplim kisom.

— Kaj naj uporabimo, da se bodo ogledala in steklo svetili?
Mešanico enakih delov vode in alkohola.

— S čim čistimo stare keramične predmete?
Z mešanico smukca in bencina.

— In madeže od nikotina na pepelnikih in posodi?
Z vlažnim zamaškom, namočenim v sol.

Igor Starc:

Čista vest

Vse je bilo črno. Takšna tema je bila, da me je postalo strah. Potem se je iz črnine nekaj privalilo. V začetku je bilo nedoločeno in spraševal sem se, kako da lahko v temi sploh vidim. Tisto nedoločno je bilo vse večje in večje in svetlejše ter jasnejše. Potem sem skoraj onemel in omedlel, kajti kaj takega skoraj nisem pričakoval.

Ves tisti čas me je tlačila mora in se nisem mogel spomniti začetka nečesa. Samo prva črka mi je manjkala. Takrat pa me je tista svetleča se stvar, ki je postala že skoraj popolnoma jasna, spomnila nečesa. Vendar pa je stvar postajala nasilna. Skoraj posiljevala je že mojo trpečo duhovnost. In razum je dejal: »Razreši jo že vendar«. Potem sem počasi le začel dojemati obliko nedoločnega in končno se je izkristaliziralo nekaj. Nekaj navadnega, hladnega, svinčenega in obenem nenavadnega. Pojavila se je črka. Da, čisto navadna črka. Črka K. K kot stvar brez razsežnosti in perspektiv. Šele malce pozneje, kajti proces njenega razvoja je šel res počasi, je pričel kos svinca z imenom K, dobivati razsežnosti. K je postal kultura, knjiga in kraja. (Ker moja duševnost živi šele dvajset let na svobodi in je prej ni omejevala nobena črka, še najmanj pa črka in simbol K, sem šele zdaj pričel čutiti njeno prisotnost). Končno sem ugotovil, da je le neka zveza med kulturo in knjigo in kulturo ter krajo pššššt. Ugotovil sem, da je kultura v ljudeh in da ljudje pišejo knjige in s tem sestavljajo neke vrste kulturo. Torej kultura je odvisna tudi od njih in tudi knjige se pri nas pišejo zaradi kulture.

Kako sem se oddahnil, ko je moja vest ugotovila, da je pri nas kultura in da so tudi knjige in celo to, da knjige ljudje bero. Saj pri nas vsak drugi v enem letu prebere celo knjigo in spije samo 66 l alkohola. K sreči je pri nas kultura dosegla razsežnosti in se zelo razbohotila. Ne pozabimo namreč, da si v lokalu kulturno postrežen, da te odpustijo iz službe kulturno, da... Seveda pa veliko beremo.

Človek komaj čaka, da se lahko vsede in vzame v roke knjigo ter se s tem duševno sprosti. Psihološke knjige še posebej priviačijo. Zato naš delovni človek rad seže po literaturi iz naših kioskov. Oh, saj ne kupuje knjige samo zato, da bi ljudje videli, da bere ali pa jih morda ne odpre, ker je lofi, da bi se mu zamastile. Kje pa. Naravnost požira ljubezenske knjige, vendar morajo biti seveda optimistične s srečnim koncem. Človeku moramo dati elan. Opajajmo ga. Naj se omamlja nad kriminalnimi romani, le naj vidi, da pri nas ni tako kot na zahodu. Le naj spozna vso gnilobo nezdravih nekulturnih družb, da bo lahko cenil svojo srenjo. Naj uživa v kriminalnih romanih in roto bibliotekah in kavbojskih romanih in stripih in žepnih knjigah. Naj bere!

Včasih naj pobrska tudi med našo literaturno zapuščino, morda bo odkril celo Cankarja. Sicer pa ta je zastarel. Mi gremo s časom naprej draga tovarišica K. Kdo bo le bral poezijo, ko imamo kvalitetne električne orkestre, ki v duhu časa pojejo pesmi. Prešerna praviš ljuba K, če poznam. Seveda sem slišal zanj. Ali ni bil rojen nekje v Vrbi na Koroškem in mu je bilo ime Ivan ter je napisal Gorski venec. Da ni res, praviš? Kako? Jaz se ne lažem. Sem sin svojega naroda. Pazi se me K. Imam zveze. Moji prijatelji so kulturni... in zelo dobro vedo, kaj je kultura in kaj ne. Naš delovni človek mora tudi duhovno uživati pravijo. Brez skrbi, te bodo že poučili.

Le nikar pa nam ne kradi idej, ti pravim. Mi imamo namreč vse zapisano in se bomo po zapiskih tudi ravnali draga K (morda že drugo leto). Na svidenje moj preljubi krompirček K, saj še nisi dozorel za našo kulturno srenjo. Preoblikuj se v kakšno drugo črko in me ne moti v moji črnini.

Lutka IZ PARIZA

VINCENT MC CONNOR

— 26 —

čali spomini na včerajšnja doživetja. Le kako je mogla Suzy uganiti, da bi lahko imel kaj opraviti s policijo? Je bil morda nepreviden?

Najbolje bo, če se kar je le mogoče prej pobere od tod. Nazaj v svoj hotel.

Na teletonski mizici je ležal blok in svinčnik. Nakracal je nekaj besed v Crossmanovi pisavi, ki se je je bil naučil. Zahvalil se je, da ga je bila tako ljubeznivo sprejela. Obljubil je, da se bosta še videla. In podpis: Jeff Crossman.

V jutranjem somraku je bil hotel Couronne neprikupen in neprijazen. V recepciji ni bilo nikogar. Fanning se je stegnil čez mizo in vzel ključ od svoje sobe. Ko se je dvigalo dvigalo, je slišal nekakšen šum, ki ga ni mogel natanko opredeliti, od kod prihaja. Pa tudi preveč utrujen je bil, da bi bil sploh poskušal. Počasi je odšel proti svoji sobi in jo odklenil. Kakšen tuj, osladen duh?

Vse temno. Težke zavese so bile do kraja zagrnjene. Stikalo za luč? Na levi ali na desni? Fanning je tipal po steni. Osladen duh mu je jemal sapo. Nenadoma se mu je zjasnilo, zakaj je v sobi dišalo tako nenavadno. Nekdo je kadil marihuano.

Marihuana! Beseda je v hipu predramila Fanningove utrujene možgane. Obrnil se je in je hotel nazaj k vratom.

Ni mu uspelo. Udarec ga je zadel po glavi. Fanning je začutil skelečo bolečino, opotekel se je, še enkrat je poizkusil, da bi prišel do vrat.

Zaman. Tla so mu splavala spod nog. Še preden ga je zadel drugi udarec, se je zgrudil nezavesten na preprogo.

Kirka Fanninga je prebudil oster duh, ki ga je bodel v nos. Hotel je zakašljati, a že najmanjši premik mu je povzročil neznosne bolečine v glavi. Zažmrkal je in zagledal moško roko, ki mu je tiščala stekleničko pod nos.

»Buden je,« se je oglasil moški.

Fanning je odprl oči in spoznal svojo sobo v pariškem hotelu Couronne ter ugledal dve prikazni.

Bila sta kot hrošča. Dva hrošča, natanko podobna drug drugemu. Vitki telesi v tesnih črnih usnjenih oblekah. Glavi v usnjenih čepicah, ki sta prekrivali ušesa in se z jermenčkom zavezovali pod brado. Nevidne oči za velikimi temnimi naočniki.

»Kdo ste?« Eden izmed hroščev se je sklonil k Fanningu. »Kako se pišete?« Govoril je čisto angleščino.

»Crossman.« Fanning je le z največjo muko iztisnil besedo iz ust.

»Usekaj ga še enkrat!« Drugi hrošč je imel očiten naglas ameriških južnih držav.

Fanning se je skušal čisto nagonsko umakniti. Šele zdaj je spoznal, da sedi na stolu.

»Oglejta si vendar moj potni list.«

»Sva ga že videla. Niti besedice ne verjameva. Vodja vam naroča, da nemudoma zapustite Paris.«

»Vodja?«

»Da. Karkoli ste tudi nameravali, kar lepo pozabite. Odkurite jo! Zapoved sva dobila, da vas ne ubijeva. Zdaj še ne. Samo opo-

— 27 —

zoriti vas hočeva. Če boste pa jutri še vedno v Parizu, zapoved ne bo več verjela. Pojdiva, Harry!«

Moža v usnju sta odšla proti vratom. Eden izmed njiju se je še enkrat obrnil proti Fanningu: »Ne pozabite. Če se še enkrat srečamo, bo to vaš konec.«

Ko so se vrata zaprla, se je Fanning majaje vstal in prigugal k telefonu. V napravi je škrinilo, potem se je oglasil vratar: »Prosim?«

»Maurice! Naglo! Dva moža prihajata z dvigalom. Pokličite policijo. Naj ju aretirajo!«

»Ne razumem vas, monsieur. Nikogar ni v dvigalu. Kabina je tu spodaj, prazna.«

Fanning je prisluhnil. »Toda saj ga čujem, kako se spušča. Maurice, moža sta me premlatila.«

»Monsieur je moral kaj strašnega sanjati.«

Fanning je besno odložil slušalko. Tudi Maurice je bil torej

— 28 —

v zvezi z njimi. Ozrl se je po sobi. Njegove stvari so bile razmetane. Odgrnil je zavese, odprl okno in se nagnil skozenj. Spodaj je zagrmelo. Dva motorista sta zdrvela skozi stranski izvoz hotela. Oba v črnih usnjenih oblekah. Zavila sta okoli vogala.

Le kako sta vedela, da ni Jeff Crossman? Kaj je storil narobe?

— 0 —

Fanning je spal do poldneva. Ko se je prebudil, je bil odločen, da se bo izselil iz hotela Couronne. Posvarili so ga. Do naslednjega jutra bi moral zapustiti Paris. Če bi ostal, bo vratar Maurice to zagotovo sporočil svojim nalogodajalcem.

Moža v usnju sta razrezala njegov večji kovček, a kazalo je, da se z manjšim nista kdovekaj natanko ukvarjala. Ta je imel skrivno dno, kjer je bilo skritih petdeset tisoč frankov in potni list za francoskega državljana Marca Cortoisa, inženirja.

Fanning je shranil denar in potni list v žep. Najprej mora nekaj pojesti, a ker v hotelu Couronne ni restavracije, bo najbolje, če gre v sosedni lokal.

V veži je poleg recepcije sedela Madame. »Strašna vest, monsieur! Našega starega hišnika so našli mrtvega. Zabodenega!«

»Michela? Kako strašno!« Pričakoval je vest. Po tem, kar je bil zdaj sam doživel, mu ni bilo težko, da je zaigral zgrozenost. Tudi natakar v restavraciji je Fanninga nemudoma opozoril na umor.

»Je že v časopisu. Hočete videti, monsieur?«

»Prosim.«

Medtem ko je Fanning čakal, je potegnil iz denarnice sliko dekleta s psičkom, sliko, ki jo je bil takrat Crossman poslal domov z dopusta v Parizu. Natakar je položil časopis predenj na mizo.

»Hvala.« Fanning mu je pomolil sliko. Čist poskus, a kljub temu je bilo mogoče, da je bil Crossman kdaj v tej restavraciji s svojo prijateljico. »Ste kdaj videli to dekle?« je vprašal.

»Ne,« je odvrnil natakar. »Toda jaz sem tu šele nekaj mesecev.« Vzel je fotografijo. »Morda se bo kolega spomnil mlade dame.« Odšel je s sliko. Fanning je segel po časopisu.

ZABODEN V RUE CHABANAIS!

Dva kratka odstavka o starem Michelu Lautieru, ki so ga bili našli z nožem v hrbtu. Nič, česar bi Fanning še ne vedel, razen, da se je Michel pisal Lautier. Fanning je preletel stran. Pet besed ga je udarilo v oči:

UMOR V NOTRANJEM DVORIŠČU LOUVRA

Tako naglo ni pričakoval vesti o smrti Pat Middleton. Njegove oči so mehanično beležile podatke. Čuvaj v Louvru je odkril trupla neznane ženske. Nobenih dokumentov. Nobenega denarja. Torej so Pat okradli še nočni potepuhi.

»Monsieur?« Natakar se je vrnil s fotografijo. »Jacques pozna mlado damo!«

Starejši natakar ga je odrinil. »Monsieur, to je Michelova hčerka, Martine Lautier. Že več let je nisem videl, toda natanko poznam njen obraz.«

— 29 —

»Kje mislite, da bi jo lahko našel?«

»Tega ne vem. Njen oče že dolgo ni ničesar govoril o njej. Ubogi Michel. Še v petek je bil tu. Večer, preden je bil umorjen.«

»Je karkoli povedal?«

»Tu ga je nekdo pričakoval.«

»Ste ga poznali?« Fanning je opazno izvlekel bankovec iz denarnice.

»Ne, monsieur. Bil je eden izmed teh norcev, ki vedno vozijo motor. Ves v usnju. In z naočniki ter čelado. Mislim, da je bil Američan.«

Usnjeni mož z južnoameriškim narečjem... Sta se tu srečala z Michelom, da mu je povedal o prihodu »Jeffa Crossmana« v hotel Couronne?

Fanning je plačal.

Ko je stopil na cesto, je opazil gibanje na vogalu avenije Mac-Mahon. Tam je stal nekdo med vhodnimi vrati... Fanning je stopil naglo po ulici, naravnost proti neznancu. Bil je prodajalec maronija s prenosnim koškom. Vabljivo se je nasmehnil Fanningu, ki je samo odkimaval z glavo. Ni mu bilo do maronija. Prodajalec maronija je spustil izproženo roko. Fanning se je odločil, da bo stopil do Champs Elysées. Ko je prečkal drugo ulico, je imel občutek, da ga nekdo zasleduje. Ozrl se je: prodajalec maronija!

Fanning je prečkal avenijo de Wagram in Etoile. Ko je prispel na Champs Elysées, se je ozrl. Prodajalec maronija je hodil še vedno za njim. Ko je stopal dalje, je opazil drugega prodajalca maronija, ki je stal na vogalu Rue Balzac. Kazalo je, da sta si oba prodajalca namignila. Ni bilo več dvoma: iskali so njega. Fanning se je skril za kiosk časopisov, dokler ni opazil, da pelje po cesti prazen taksi. Pomignil mu je. »Rue Monsigny.« Naslov Suzy Rossignol je bilo prvo, česar se je domislil. Zaloputnil je vrata za sabo. Zasledovalci so izviseli.

V mračni veži so viseli štirje pisemski nabiralniki. Fanning je prižgal luč, da bi mogel prebrati imena na majhnih ščitkih. SUZETTE BASQUIER je pisalo na četrtem — državljansko ime Suzy Rossignol. Fanning se je odpeljal navzgor z dvigalom in pozvonil.

Odprla mu je Suzy v belem jutranjem plašču. »Pričakovala sem vas že, monsieur Crossman.«

»Pozabil sem lutko.«

»Da. Vstopite.« Opazila je buške na njegovem obrazu. »Kaj se vam je pa primerilo?«

»Ko sem se vrnil v hotel, sta me pričakovala dva obiskovalca.«

»Poiskala bom nekaj, da vas spet zakrpam.« Takoj je izginila v spalnico in se spet prikazala z zabojčkom za prvo pomoč.

»Kdo pa sta bila obiskovalca?« je vprašala.

»Nimam pojma. Niti njunih obrazov nisem videl. Bila sta do vratu v usnju in sta nosila velike temne naočnike. Odpeljala sta se z motorji.«

ŠE DANES NAROČITE CELJSKI TEDNIK

Poročila o umorih polnijo predale policijskih postaj širom po svetu. O nekaterih je javnost seznanjena, o pravih vzrokih in motivih pa večinoma ne. Pa vendar je prav zanimivo vedeti, kaj pripelje človeka do tega usodnega koraka. Kako, zakaj ...? Vojne grozote so lahko vzrok ali le motiv umorov. In o enem govori naslednja zgodba. Zgodba, ki je resnična, morda celo preveč resnična...

Zločinec, ki ga je rodila vojna

»Ta mož ne bi mogel storiti nič žalega«, pravijo njegovi prijatelji. In vendar ima na vesti šest ljudi. Kazen je odslužil, zato zamolčimo njegovo ime in ga imenujmo Hans Müller.

»Umoril sem šest ljudi, med njimi lastno ženo. S tem se pričenja dokument, ki je v kriminalni zgodovini brez primere. Vse svoje življenje me bodo preganjale misli na žrtve... Moja krivda ni z ničimer opravičljiva...« Tako pravi Hans Müller, ki je danes star 41 let in živi v zahodnonemškem mestu Münchenu...

»Bilo je februarja meseca leta 1955. Zaprosil sem za bančni kredit in ga tudi pričakoval. Podpisal sem že bil čeke. A kredit se je razblinil in čeki so ostali nepokriti... Zaradi poneverbe sem bil že enkrat obsojen, kazen pa pogojno določena. Zato sem točno vedel, kaj me čaka: aretacija, proces in zapor. Moja žena Rosemarie me je poslušala nenavadno mirno, ko sem ji priznal, kako breizhoden je naš položaj«.

»Ti lahko greš s fantkom k mojim staršem ali tvoji teti«, sem ji predlagal. Lahko pa se tudi ločiš, ko bom v zaporu!« »Ali si pozabil, kaj si mi obljubil takrat, na begu, Hans? Nikdar se nočeva ločiti in celo v smrti hočeva ostati skupaj!«

Glas moje žene je bil tih, a odločen. Poznal sem njeno trdno voljo.

»Hans, najino življenje je vendar dokončno postalo nesmiselno. Lahko napraviva le še konec...«

Ure dolgo sem ženi dopovedoval, da je to nesmiselno, vendar brez uspeha. Misel na najino težko preteklost in brezizhodno prihodnost me je pripravila do tega, da sem prenehal. Pripravljen sem bil skupno z ženo Rosemarie napraviti samomor. A nisem si upal tega priznati.

'Tudi Wetzi morava vzeti s seboj', je dejala Rosemarie. Wetzi je bilo ljubkovalno ime za najinega trileta sinka Huberta. Vse je lahko moja žena od mene zahtevala, le tega ne. Predlagal sem ji, da bi ga dala k mojim staršem, a ni soglašala.

'Midva sva odrasla in veva, kaj sva pripravljena storiti. To bova tudi zagovarjala. Ampak umoriti lastnega otroka, Rosemarie, tega ne morem'.

'Potem bom jaz prevzela odgovornost in bom jaz naredila...'

Neverjetno sem pogledal Rosemarie. Ali je lahko mati tako brezsrčna, da umori lastnega otroka?! Poskušati sem moral nekako preživeti večer in noč. Del noči! Sprva se je zdelo kot da dela čas zame.

Žena ni hotela umreti doma. Odločila sva se, da se odpeljemo z avtomobilom neznanokam. Telefonično sem naročil avto. Ko so ga pripeljali, je bila razsvetljava pokvarjena. Morali so jo popraviti. Ena ura pridobljena...

Deček je dobil svojo večerjo. Rosemarie in jaz sva ga gledala. Postajal sem vse bolj prepričan, da Rosemarie malega Wetzija ne bo mogla umoriti. Ko ga je položila spat, sva še pila čaj ter se pogovarjala o najini skupni preteklosti. Le o enem posebnem dogodku iz zadnjih dni vojne se nisva pogovarjala. Pa vendar je bil prav ta dogodek zame posebno usoden.

Bilo je proti drugi uri zjutraj, ko je Rosemarie nenadoma vstala. Vzela je spečega fantka iz postelje in ga nesla v avto. Položila ga je na zadnji sedež, kjer je spal naprej. Naš lovski pes Alf nas je spremljal. Tudi on naj ne bi ostal. Žena je stala med vrati in me vprašala: »Imaš pištolo?« Prikimal sem.

Vozili smo skozi vlažno in megleno noč, brez kakšnega posebnega cilja. Smer Mittenwald. 'Ni lukaj lep prostor, kjer bi lahko našli mir?' je nenadoma vprašala Rosemarie. 'Za usmrtitev', je pristavila po krajšem premoru. 'Peljimo se raje še naprej', sem predlagal. Vendar je že po nekaj minutah odločno zahtevala:

'Tukaj ostanemo!'

Zapeljal sem na gozdno pot in ustavil. Ostala mi je le še ena možnost: če prepustim Rosemarie sedaj samo sebi, more vendar priti do pameti. Spečega otroka ne bo usmrtila.

'Kje imaš pištolo?' me je nenadoma vprašala. Položil sem jo na sedež, odprl vrata in izstopil iz avtomobila. Ko sem šel dobrih petdeset metrov, sem zaslišal strel... Tekel sem nazaj k vozilu in razburjen odprl vrata. V slabi luči notranje razsvetljave sem videl, kar ne bom nikoli več pozabil: moja žena se je nagnila nad ležečega otroka na zadnjem sedežu. 'Fantek se ne premakne', je mirno rekla. Tudi pištola je bila na prejšnjem mestu. Pes se je hotel ob meni prerinili v vozilo. Nameril sem pištolo na njegovo desno uho in sprožil... To je bilo zame v tem trenutku tudi samo po sebi razumljivo: pes spada k družini in za to družino na tem svetu tudi ni več prostora. Brez besed sem sedel k ženi v vozilo. Ona me je poljubila. Sedaj pridem le še do moje matere, je rekla. 'Ostani tudi po smrti pri meni, Hans!' Svojo glavo je položila na moja prsa in upognila tilnik. Danes ne vem več, od kod sem vzel toliko moči, da sem streljal. Vendar sem streljal...

Nameril sem pištolo na tilnik in sprožil. Občutil sem udarec in videl, da je njeno telo brez moči padlo na sedež. Zgubil sem zavest. Strašna misel, ko sem spet prišel k sebi. Ustrelil sem Rosemarie, najin fantek leži mrtev za menoj, jaz pa še živim. Hotel sem se skloniti, da bi pobral pištolo, a nisem mogel; za prvim strelom sem bil paraliziran.

Počasi postaja svetlo in z jutrom prihajajo moreča vprašanja. Ali mogoče tudi moja žena ni mrtva? In fantek? Uspelo mi je položiti desno roko na trobilo... V zgodnjem jutru so delavci odkrili vozilo in obvestili saniteto in policijo. Pripeljali so me v bolnišnico in operirali. Naboj tiči v vratnem vretencu... Moje edino upanje je, da bom umrl. Vendar sem prestal...

To je poročilo Hansa Müllerja z dne 8. februarja 1955. Kako more biti ta dogodek tragičen, vendar je le del celotne tragedije. V času preiskave je Hans Müller najprej zatrjeval, da je samo njegov ekonomski položaj bil edini vzrok za to dejanje. Vendar kriminalisti in strokovnjaki domnevajo, da obstoje še druge okoliščine. Predvsem poslovilna pisma dajo marsikaj sklepati. Rosemarie je pisala očetu: »... Naša usoda z dne 9. 5. 1945 nas zasleduje kot prekletstvo. Takrat smo bili premladi, da bi vedeli, da sta dve osebi prekmalu umrli...«

Ko so Hansa Müllerja po operaciji vprašali, kaj pomeni tajanstveni datum 9. 5. 1945, je dejal, da sta Rosemarie in on tega dne sodoživela tragedijo, ko so njena mati in stara mati ter trije bratje oziroma sestre šli iz bojazni pred Rusi prostovoljno v smrt. Ta izpoved je naenkrat pojasnila pravi motiv drame. Vendar prof. Mikorey z münchenske univerzitetne psihiatrične klinike tudi s temi dejstvi ni bil zadovoljen. Dejanje ostane nerazumljivo. V svojem poročilu pravi naslednje: »Hans Müller je bil preslab, da bi se bil upiral demonski uničevalni moči svoje žene. Prisiljen je bil v vlogo kapitana, ki požene svojo ladjo v zrak...« Obtožencu so priznali olajševalne okoliščine. Sodba je izrečena, slučaj Müller, kot izgleda, ad acta. Odprti ostaneta le še dve vprašanji: zakaj je ta mož brez upiranja popustil smrtni bolesti svoje žene, in zakaj ji ni upadel v roke, ko je umorila svojega sina? Naslednja štiri leta so odgovorila na ta vprašanja. Medtem so pričeli ponovno poizvedovati po njem. Na vesti naj bi imel še življenja več ljudi.

21. oktobra 1959 se je Hans Müller ponovno podal na psihiatrično kliniko. Že drugic sedi pred profesorjem Mikoreyem:

»Takrat vam nisem povedal resnice, gospod profesor, je priznal. Vsekakor ne vse. Ta je groznejša, kot si morete mislti. In to je celotna resnica.

V zadnjih januarskih dneh leta 1945 sem v Leitmeritzu spoznal šestnajstletno dekle Rosemarie, hčer visjega sodnega predsednika, takrat oficirja nekje na vzhodni fronti. Jaz sem bil oficirski pripravnik v vojaški formaciji SS.

Bila je to ljubezen na prvi pogled in po prvem poljubu me je predstavila materi. Od prvega trenutka sem občutil pred to ženo največje spoštovanje. Ko je prvega maja 1945 prispela novica o Hitlerjevi smrti, sem bil ravno na obisku pri Riglovih. Reakcija gospe Rigel je bila popolnoma spontana. Prosila me je, da grem z njo v sosednjo sobo in dejala:

Predno je šel moj mož na fronto, sva si obljubila, da ne bomo nikdar živi padli v roke Rusom ali Čehom. Zdaj je tako daleč, da moramo našo obvezo izpolniti. In jaz bom vzela svoje otroke s seboj v smrt...«

Poskušal sem jo odvrniti od njenega trdnega sklepa. 'Govorite z mojim komandirjem', sem ji dejal. 'Gotovo me bo postavil v vaše varstvo'. Moj predlog je sprejela samo pod pogojem, da ji bom pomagal pri družinskem umoru v primeru, če nam beg ne uspe. Nisem videl drugega izhoda... Zjutraj 8. maja 1945 smo se odpeljali z družinskim avtomobilom: gospa Rigel, njena mati, tašča in štirje otroci: Rosemarie (16 let), Herbert (12), Heidemarie (1) in Dietbert (4) ter končno jaz, star takrat 20 let.

Vozil sem ves dan in nisem prišel daleč. Pred nočjo smo dosegli neko kmetijo in tam prenočili. Naslednje jutro sem nenadoma zaslišal ropot težkih motorjev. Na komaj dvesto metrov oddaljenem griču sem zagledal tri težke tanke.

'Rusi?', je vprašala gospa Rigel razburjeno. Pritrdil sem. 'Zdaj morate svojo obljubo izpolniti, Hans'. — 'Ne, ne smemo se še vdati'. Prigovarjal sem, da nadaljujmo z begom. Vendar ni verjela, da bi z malimi otroki uspeli. Potem bi mi naj vsaj prepustila Rosemarie in Herberta. Gospa Rigel je privolila, da Rosemarie zbeži z menoj. Fanta pa mi ni dala s seboj. Nato je zahtevala izpolnitev obljube. Vzgojen sem bil v duhu NS-časa (nacional socialističnega časa) in častna beseda je bila zame absolutna obveza. Ako hočem ali ne, tedaj moram napraviti to, za kar sem dal besedo. Mati gospe Rigel ni hotela biti ustreljena. Imela je morfijeve tablete v prtljagi. Nisem se še mogel odločiti, da bi opravil to grozotno delo. Ponovno je morala gospa Rigel apelirati na mojo čast. Prikazovala mi je, kaj bi se zgodilo z otroki in ženami, če bi prišli v roke Rusom. To je bilo odločilno. Napolnil sem pištolo in najprej ustrelil tri otroke, nato pa še gospo Rigel in njeno taščo. Nato sem bežal kot preganjen v gozd. Tam me je čakala Rosemarie. Slišala je strele in ni mi bilo treba posebej ničesar pojasnjevati. Čez sedem tednov sva prispela v München. Rosemarie se je peljala v Salzburg k svoji teti. Vendar je bilo to slovo le za kratek čas...«

To drugo priznanje Hansa Müllerja prikaže njegovo dejanje iz leta 1955 v drugačni luči. Zdaj postane razumljivo, zakaj se smrtni želji svoje žene ni mogel bolj energično upreti. Toda zakaj je žena, ki je že napravila s smrtjo tako grozen obračun, hotela zdaj še sama umreti? Hans Müller pravi:

»Do 1948. leta je Rosemarie stanovala pri svoji teti in tam doživela grozen šok. Doktor Rigel, njen oče, se je vrnil iz vojnega ujetništva. Mož torej, ki je zahteval, da je njegova celotna družina šla v smrt. On živi kot da bi obljube svoji ženi nikdar ne dal. Rosemarie tega ni mogla prenesti... Od tega trenutka dalje je zanjo obstajal le še en človek na svetu — Hans Müller. Poročila sva se in zdelo se je, da je preteklost zbrisana. Nemoteno in harmonično so potekala prva leta zakonskega življenja...«

Kaj pa je potem povzročilo pri Rosemarie depresijo? Od kod njena želja po smrti? K temu Hans Müller:

»Po rojstvu najinega prvega fantka sem zapazil, da je bila žena telesno povsem izčrpana. Do očitnih depresij je prišlo leta 1953. Bil sem nenadoma pozvan h kriminalni policiji na zaslišavanje. Od beguncev iz Leitmeritza se je razširila novica, da je neki SS-vojak pokončal družino Rigel. Pri zaslišavanju sem dejal, da je moja tašča ustrelila najprej svoje otroke in nato še sebe. Ker ni bilo drugih prič, je bil postopek ustavljen. Od tega trenutka dalje pa je živela moja žena v paničnem strahu, da bi mogel biti aretiran. V tem je bil tudi vzrok za moje nepoštene denarne zadeve: hotel sem jo spraviti na druge misli in oskrbeti lepo življenje. Zaman! Sčasoma je njena psihična depresija ugonobila tudi mene. Oba sva takorekoč čakala na posledice dogodka iz leta 1945. Zato 8. februarja 1955 nisem imel več dovolj moči, da bi se ji ustavljal.«

Psihiater Mokorey piše v svojem poročilu: »Celotna tragedija nemškega poloma se zdi skoncentrirana v obupni situaciji, v kateri se nenadoma znajde doraščajoči Müller s sedmimi popolnoma zastrašenimi ženami in otroci. Bil je popolnoma pod vplivom trdne volje žene, ki ji je smrt vse družine bila rešitev pred negotovo prihodnostjo.« Ker je smrt na zahtevo zastarala, Mladinska kazenska zbornica ni mogla pričeti postopka proti njemu (leta 1945 je bil namreč še doraščajoči). Izpustili so ga iz zapora. S tem je bil primer Hansa Müllerja pravno končan, ad acta.

Kar je Hansa Müllerja napravilo krivega, je bila njegova psihična konstitucija. Odločitve za njegova dejanja niso bile nikoli njegove. Njegova tašča in kasneje njegova žena sta ga uporabili le kot orodje pri družinskem umoru.

Hans Müller se je drugič poročil. »Moja žena, pravi Müller, pozna mojo preteklost. Nisem se poskušal opravičiti ali izgovarjati. Povedal sem ji čisto resnico in ona me je kljub temu poročila.

Zakrinkana vojna

VOHUNSKE ZGODBE IZ II. SVETOVNE VOJNE (38)

Podpolkovnik je skrbno pregledal vse zapiske o Christianu Lindemansu, potem pa je odpotoval v Bruxelles. Tu je odkril, da ni ravno lahko najti moške in ženske, ki so resnično pobliže poznali Lindemansa, pač pa je našel na desetine ljudi, ki so trdili, da ga poznajo, a v resnici niso vedeli ničesar o njem. Lindemans, ki je bil v svoji domovini Holandiji narodni heroj, je bil popularen tudi v Belgiji, zato je bilo ogromno ljudi, ki so hoteli postati slavni s trditvami, da so njegovi prijatelji. Podpolkovnik je zvedel toliko najbolj različnih zgodb o Lindemansovih junaštvih, da bi mogel napisati roman. Toda on ni iskal ljudi, ki so bili v Lindemansovem okolju kakšen dan ali dva, ki so vedeli pripovedovati zgodbe — sicer v bistvu nekoliko resnične, a v celoti plod bujne domišlije — temveč je iskal ljudi, ki so z njim dejansko sodelovali.

Po krajšem iskanju je podpolkovnik vendarle našel človeka, ki bi mogel povedati o Lindemansu kaj več in se je z njim dogovoril za sestanek v Café des Vedettes. Ljubeznivo in prijateljsko sta klepetala in podpolkovnik je kmalu ugotovil, da mož zares ve precej o King Kongu in da sta bila bližnja sodelavca. »Ste bili tudi vi eden izmed tistih srečnežev, ki so odnesli celo glavo iz napada na bolnišnico?« ga je vprašal podpolkovnik.

»Ne, žal nisem sodeloval v tisti akciji. Toda ta souvenir de la guerre (vojni spomin) sem dobil samo kakšen mesec in pol kasneje,« ob teh besedah je mož snel svojo junaško bareto zrna na svoji lobanji.

»Ej, saj ni dosti manjkalo, da bi bilo po vas!« Zadovoljno se je nasmehnil. »Tako je, gospod. Ne bilo bi mi najbolj prijetno, če bi me zrno udarilo kakšen prst ali dva niže!«

»In kako se vam je to primerilo?«

»Veste, gospod, postavljali smo dinamit pod most, ki smo ga nameravali spustiti v zrak. Prav sem se bil sklonil, da bi pritrdil žigalce na eksplozivne naboje, ki smo jih bili pritrdili na mostne nosilce, ko se je vsulo na nas divje streljanje. Nacisti so — kdo ve kako — izvohali naš načrt in nam postavili zasedo. Nenaden udarec v glavo me je vrgel v reko. K sreči sem ostal priseben in sem se prepustil vodnemu toku, ki je bil na tem mestu zelo nagel, ter izplaval šele niže, kjer me njihovi streli niso mogli doseči. King Kong, vodja naše akcije, se je izkazal naravnost čudovito, ker jim je pobegnil dobesedno izpred nosu. A vsi drugi...« Namesto nadaljevanja je mož samo značilno skomignil z rameni.

»Toda s čim so streljali Nemci po vas? S kakšnim orožjem? So uporabljali mitraljeze?« je poizvedoval podpolkovnik.

Dobrodušen belgijski rodoljub je malo pomečkal bareto med rokami in jo nekako v zadregi potisnil nazaj na glavo. »Sicer zveni neverjetno, toda Nemci niso uporabili mitraljezov, kakor sicer običajno v takih primerih. Uporabili so ostrostrelne puške. Streljali so nas drugega za drugim, kakor da so na strelnih vajah in da streljajo v prazne pločevinaste škatle. Zadeli so nas vseh osem razen King Konga. Njega niso mogli zadeti. Kakšen človek! On se je zares rodil pod srečno zvezdo.«

»Čudno«, je dejal podpolkovnik mirno. »Lindemans je bil vendar največji cilj, a ga kljub temu niso mogli zadeti!«

VTEM KO SO V VIETNAMU PADALE BOMBE — MORDA NAJVEČ PO ZASLUGI BODOČEGA STAREGA OČETA JOHNSONA, JE BILA V BELI HISI V WASHINGTONU POROKA, O KATERI POROČAJO, DA BREZ KAKŠNEGA VEČJEGA »POMPA«. TO SEVEDA SE NE POMENI, DA BI BILI ZA FAMILIJO JOHNSON DOGODKI KAKIH 12 TISOČ MILJ STRAN POMEMBNEJŠI, VENDAR, KOT UGOTAVLJAJO, JE TAKŠNA »SKROMNOST« MED ROJAKI IZ TEXASA POVSEM OBIČAJNA. TOREJ — VELIKO BOMB IN VELIKO BISEROV — TI PREDVSEM NA OBLEKI DEVETNAJSTLETNE HČERKE LUCI, KI SE JE POROČILA Z NEKIM PATOM NUGENTOM. STATISTIKA PRAVI, DA JO JE PRED OLTAR SPREMLJALO 12 MLADENK IN 25 MLADENIČEV; V OSTALEM PA JE BILO NA POROKI 100 CERKVENIH PEVCEV IN 700 POVABLJENIH. MORDA ZANIMIVEJŠI KOT TO PA JE PODATEK, DA JE BILA TORTA IZREDEN DOSEŽEK KULINARIČNE OBRTI, SAJ JE TEHTALA KAKIH 150 KILOGRAMOV IN JE BILA, KOT VIDIMO NA SLIKI, PRECEJ VEČJA OD NEVESTE. NI ČUDNO, ČE DOSEGAJO ZDA TUDI NA PODROČJU VOJNE TAKŠNE DIMENZIJE.

Celjske antične razglednice

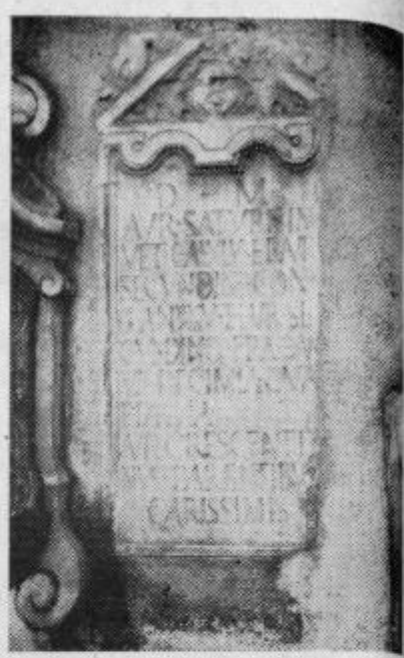

Maksimiljanova cerkev. Rimski nagrobnik iz pohorskega marmorja. Napisno polje ima enostaven okvir, ki je zgoraj bogato zaključen z dvojno krivuljo. Ta ornament ima svoj izvor še v prazgodovini. V rimski dobi so izpopolnjenega prenesli na nagrobnike in ima več variant. Na nagrobnikih in sarkofagih se pojavlja izključno le v provincah Noriku in Panoniji, zato tudi ime norško-panonska voluta. Napis nam pove, da sta postavila nagrobnik Avrelij Crescentin in Dekumija Kvarta svojim najdražjim staršem Avreliju Saturninu in Avreliji Sekundini ter 7-letnemu bratu Avreliju Sekundinu. Nad napisom je Meduzina glava, v obeh zaklinkih delfina. Spomenik so postavili v drugi polovici 2. stoletja. V cerkvi je vzidan že od 16. stoletja.

PREVIDNOST JE PREVIDNOST, SI JE REKEL GOSPOD RON SNYDER IZ LONDONA IN SE POVZPEL NA STREHO SVOJIH SOSEDOV, DA BI VADIL. IMA NAMREČ NAJVEČJI PIHALNI INSTRUMENT NA SVETU, MOČ TONOV PA JE TOLIKŠNA, DA BI LAHKO STRESLA STENE.

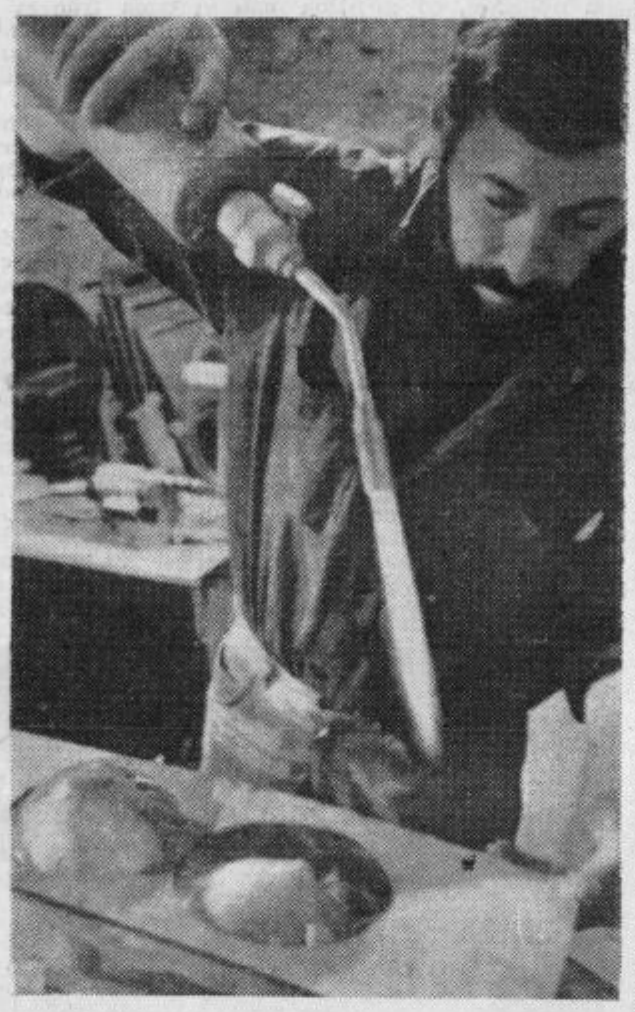

NGUYEN KHANH, PO POKLICU INŽENIR, SICER PA IZ VIETNAMA, SE V PARIZU UKVARJA Z MODRČKI LETA 2000. MOJSTER DELA VSE Z ROKO — TUDI »MERITVE« (SPODAJ). NAJPREJ NAREDI MAVČNE ODLITKE, NATO PA S POSEBNIM VARILNIM APARATOM — Z ACETILENSKIM PLAMENOM OBLIKUJE OKROGLINE IZ PLASTIČNE MASE. (SLIKA ZGORAJ). KO JE MODEL GOTOV, IZDELA PO NJEM »SKODELE« IZ KOVINE — V PRIMERU NA SLIKI LEVO IZ SREBRA. SKODELE SO POVEZANE S SREBRNIMI VERIŽICAMI, NA KATERE JE PRIPETO MINI OBLAČILO IZ SREBRNIH PENTELJ. KAKŠNA JE FUNKCIONALNA VREDNOST KHANHOVE IZNAJDBE IN ZLASTI, KAKO SE POČUTI NEŽNI SPOL PRI CELOTNI PROCEDURI, PREDEN DOBI TRDEN OKLEP, ZA ZDAJ NI ZNANO, ZNANA PA JE CENA: TO, KAR VIDIMO NA SLIKI LEVO (BREZ ŽIVEGA MODELA SEVEDA) VELJA »SAMO« 5 MILIJONOV DINARJEV!

ČEPRAV NAPOVEDUJE VIETNAMSKI INŽENIR ZA LETO 2000 MED DRUGIM BREZŠIVNO MODO, PRI KATERI BO VSE ZREDUCIRANO NA MINI, BI VERJETNO LAHKO DVOMILI, DA BO KAJ DALJŠA OD VSEH PODOBNIH MUHAVOSTI NAŠIH DNI.

VELIKO PERJA NA DVEH MOPEDOVIH KOLESIH. VEČ KO 50 RAC PELJE VIETNAMSKI KMETOVALEC S SVOJIM »TRANSPORTERJEM« V SAIGON. VSEKAKOR NOVA REKORDERSKA PANOGA

Mala križanka

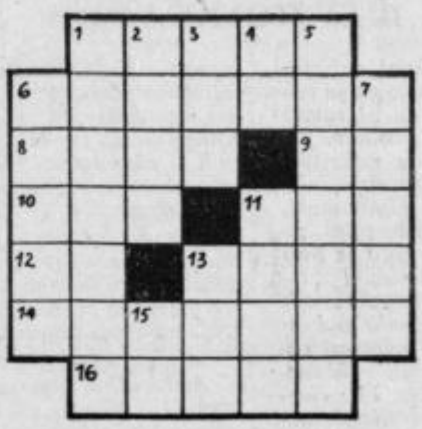

Vodoravno: 1. poljski delavec; 6 mesto na Braču; 8. obrtnik; 9. španski slovnični člen; 10. kolovoz; 11 ljubkovalno žensko ime; 12. latinski veznik; 13. gora v Grčiji znana po samostanih; 14. vojaška pivnica; 16 pripadnica evropskega naroda.

Navpično: 1. drugo ime za Koroško; 2. vrsta plevela; 3. okrajšava za stran; 4. drugi in tretji samoglasnik; 5. mesto v severni Italiji; 6. žena želka; 7. vijak; 11. nravoslovec; 13 kratica za atmosfero; 15. nikalnica.

CELJSKI TEDNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Celje, Gledališka ulica, poštni predal 161, TELEFON: 23-69. — UREJUJE uredniški odbor. GLAVNI UREDNIK Tone Skok. ODGOVORNI UREDNIK Drago Hribar. — Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhajal je kot »Nova pot«, »Na delo« »Naše delo« (1945), kot »Celjski tednik« (1948-1950), nato kot »Savinjski vestnik« (1950-1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1966 so ga USTANOVILE občine, Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in Žalec. — Tednik IZHAJA ob petkih. IZDAJA: Zavod za informativno službo Celje. TISK IN KLIŠEJI: »Celjski tisk«. — CENA: posamezna številka 50 par (50 din), letna naročnina 20 (2.000) din, polletna 10 (1.000) din. Tujina 40 (4.000). TEKOČI RAČUN: 507-3-223.